

TILSTANDSRAPPORT SKOLEÅRET 2017-18

«Alle elever i Nomeskolen skal bli sett
og oppleve mestring hver dag.»

Innledning

Tilstandsrapporten er å betrakte som en kvalitetsmelding for grunnskolene i Nome kommune. Hensikten er å presentere indikatorer og refleksjoner som kan styrke dialogen mellom skoleeier, skoleledelse og politisk nivå om kvaliteten og satsingsområdene i skolen. Skoleeieres plikt til å utarbeide årlige rapporter om tilstanden i grunnsopplæringen er en del av oppfølgingsansvaret knyttet til det generelle systemkravet (internkontroll), jf. opplæringsloven § 13-10 andre ledd.

Kvalitetskjennetegn på en god tilstandsrapport/kvalitetsmelding

Basert på funnene i Utdanningsdirektoratets sluttrapport (2013) som evaluerte norske kommuners tilstandsrapporter kjennetegnes en god årlig tilstandsrapport ved at den:

1. er forankret blant lokale aktører, først og fremst blant kommunens politikere og administrasjon samt hos skoleledelsen
2. analyserer skolens resultater i lys av lokale forhold og forutsetninger
3. gir gode og utfyllende vurderinger av skolens resultater
4. fremstiller data og informasjon på en lettfattelig og forståelig måte
5. formulerer mål og tiltak som er fundert i lokale forhold og forutsetninger
6. kan argumentere for hva som er relevante tiltak
7. konkretiserer og prioriterer tiltak

Data gir oss ikke svar i seg selv, men gir oss grunnlag for å stille bedre spørsmål som grunnlag for refleksjon, utvikling og prioriteringer.

Hovedfokus for oss som skoleeiere er å fremme, støtte og utvikle pedagogisk ledelse på skolene

"Auka tilgang på resultatinformasjon kan bidra til målretta pedagogisk utvikling. Hensikten med kvalitetsvurdering er å bearbeide vurderingsgrunnlag på måter som skaper kollektiv innsikt og engasjement. Men kvalitetsvurdering kan også fungere som meiningstomme og kontraproduktive ritual når vurderingsgrunnlag ikke blir bearbeidde på måter som gir kollektiv innsikt og engasjement" (Knut Roald 2012).

Satsingsområder 2016 - 2020

1. Vurdering for læring (VFL)
2. Godt læringsmiljø
3. Overordnet del av læreplanverket
4. Fagfornyelsen

Forklaring til fargeanalysen i elevundersøkelsen

Vi vet at respondenter svarer ulikt på spørsmål om ulike temaer. Dette må vi ta hensyn til i tolkningen av resultatene. Derfor supplerer vi presentasjonen av resultatene fra spørreundersøkelsene med kriteriebaserte vurderinger i form av farger. Disse er basert på

statistiske beregninger, kvalitative vurderinger av spørsmålsformuleringer, samt sammenligning av resultater på undergrupper. Bruk av farger er en forenkling som raskt gir oss en oversikt over resultatene. Når vi bruker farger, unngår vi å sammenligne tall som ikke kan sammenlignes. Vi unngår også å overvurdere forskjeller som er så små at de ikke skal tillegges vekt.

Grønt uttrykker et høyt nivå, rødt er lavt nivå, mens gult er middels nivå. Dersom resultatet viser gul pluss, er resultatet nærmere grønt enn rødt. Dersom resultatet viser gul minus, er resultatet nærmere rødt enn grønt. Dette betyr f.eks at gjennomsnittsverdien 3.9 på enkelte variabler kan være uttrykk for en høy (grønn) verdi, mens det på andre variabler kan være et uttrykk for en lav verdi (rød). Dersom vi unnlater å kriteriebasere variablene, kan vi ende opp med å trekke feil konklusjoner. Vi tilstreber at intervallet mellom de høye og lave verdiene skal være så stor at forskjellen kan anses som signifikant på skolenivå. For utvalg større enn 30-50 kan vi med 99 % sikkerhet si at forskjellen på rød og grønn er signifikant. NB! En tommelfingerregel vi kan bruke for å vurdere om forskjeller mellom år eller utvalg er betydelige er 0.3. Forskjeller som er mindre enn 0.3 regner vi som så små at vi skal være forsiktige med å tillegge de for stor vekt.

Forklaring til fargeanalyse på nasjonale prøver

Nasjonale prøver er i utgangspunktet normert til å ha et gjennomsnitt på 50 og et standardavvik på 10. Når det gjelder nasjonale prøver er det signifikante forskjeller fra skjæringspunktet mellom gult og oransje og opp/ned til rødt og grønt i begge retninger.

Nøkkelinformasjon om lokale forhold, årsverk og antall elever

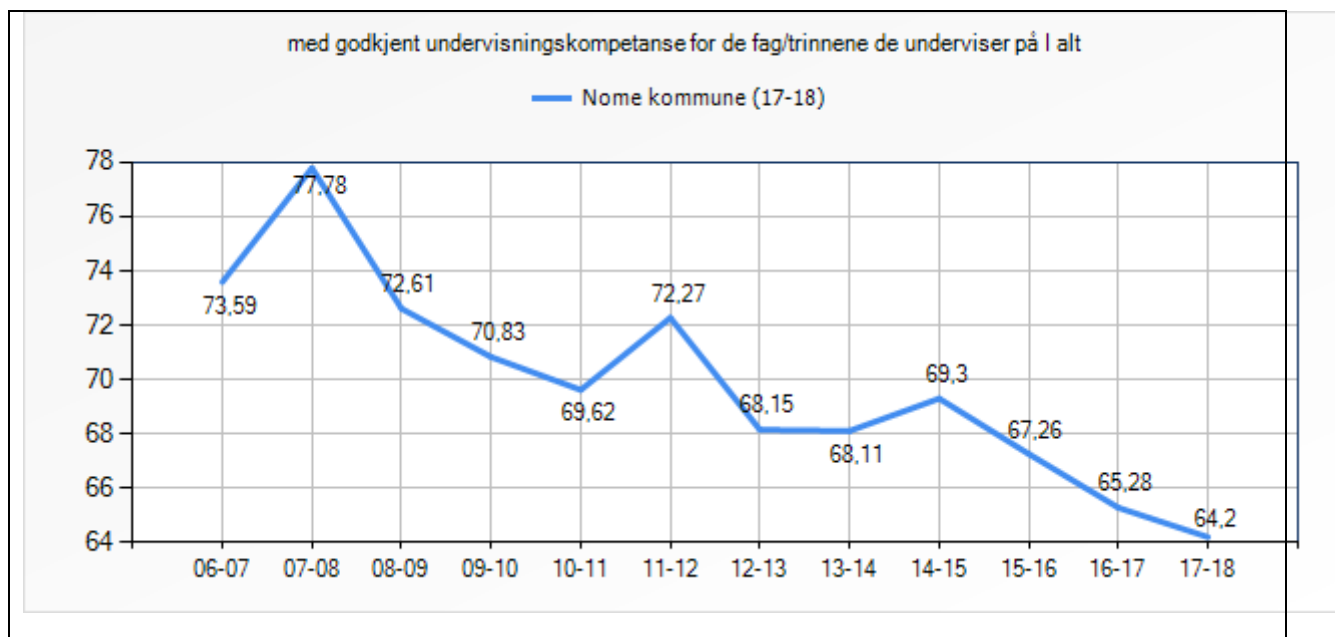
Indikatorene som presenteres her i tabellen forklares utdypende hver for seg senere i rapporten.

Indikatorer	Snitt
Foreldrenes utdanningsnivå	14,06
Klasseledelse	3,88
Vurdering	3,55
Motivasjon og mestring	3,81
Nasjonale prøver, 5. trinn	48,0
Nasjonale prøver, 8. trinn	51,7
Nasjonale prøver, 9. trinn	55,3
Grunnskolepoengsum	41,51

Årsverk

Tallene er hentet direkte fra GSI i stillingsprosent. 1 årsverk = 100. Dette beregnes på bakgrunn av årstimer etter formelen årstimer/741 for barnetrinn og årstimer/656 for ungdomstrinn.

Nedenfor presenteres antall årsverk med godkjent undervisningskompetanse i de fag/trinn de underviser på i alt som en graf slik at man kan se utvikling over tid.

Skoleeiers egenvurdering

Stortinget har vedtatt å stille krav om at alle lærere i grunnskolen som underviser i matematikk, engelsk, norsk, samisk og norsk tegnspråk, skal ha fordypning i disse fagene. Kommuner og fylkeskommuner har ti år på seg.

Kommunens strategi for å sikre at alle lærere har godkjent undervisningskompetanse innen 2025 er å styre lærernes ønske om videreutdanning innenfor de fag skolene har behov for, gjennom å kartlegge den enkeltes lærers formelle fagkompetanse.

Elevtallsutvikling 2013-14 til 2017-18

2013-14	2014-15	2015-16	2016-17	2017-18
752	726	694	696	697

Elevtall 2017-18

	Antall
1. årstrinn	59
2. årstrinn	68
3. årstrinn	69
4. årstrinn	58
5. årstrinn	69
6. årstrinn	63
7. årstrinn	68
8. årstrinn	83
9. årstrinn	80
10. årstrinn	80
Sum elever ved skolen	697

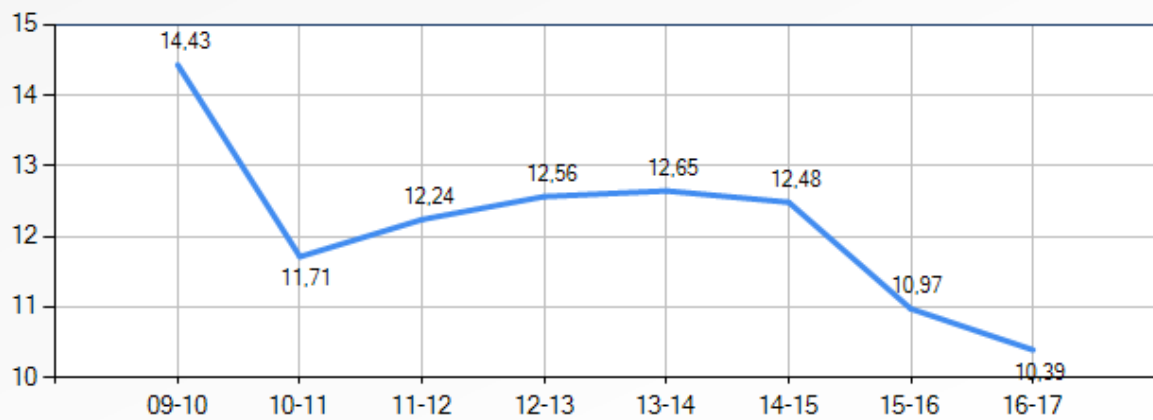
Andel elever med vedtak om spesialundervisning

Tradisjonelt har det vært vanlig å dele elevgruppen i to. Enten så får eleven tilpasset opplæring innenfor rammen av den ordinære undervisningen eller spesialundervisning. Spesialundervisning er en form for tilpasset opplæring som tar sikte på å hjelpe elever med særskilte behov, som ikke kan dekkes innenfor rammen av det ordinære opplæringstilbudet. I følge opplæringslovens § 5-1 har elever som ikke har eller som ikke kan få tilfredsstillende utbytte av det ordinære opplæringstilbudet, rett til spesialundervisning. Dette skjer etter et enkeltvedtak.

En utfordring er imidlertid at elever som får vedtak om spesialundervisning ofte har en tendens til å fortsette å motta slik undervisning. De færreste kommer tilbake til normal oppfølging. I de siste årene har det derfor blitt mer vanlig å dele elevgruppen i tre. Når en eller flere elever møter utfordringer, følges disse elevene tett opp i kortere eller lengre perioder. Hensikten med slik tett oppfølging er å gi elevene litt ekstra som gjør at de kan klare å følge med i den ordinære undervisningen. En slik strategi er tenkt å hjelpe elevene raskere, samt redusere behovet for spesialundervisning.

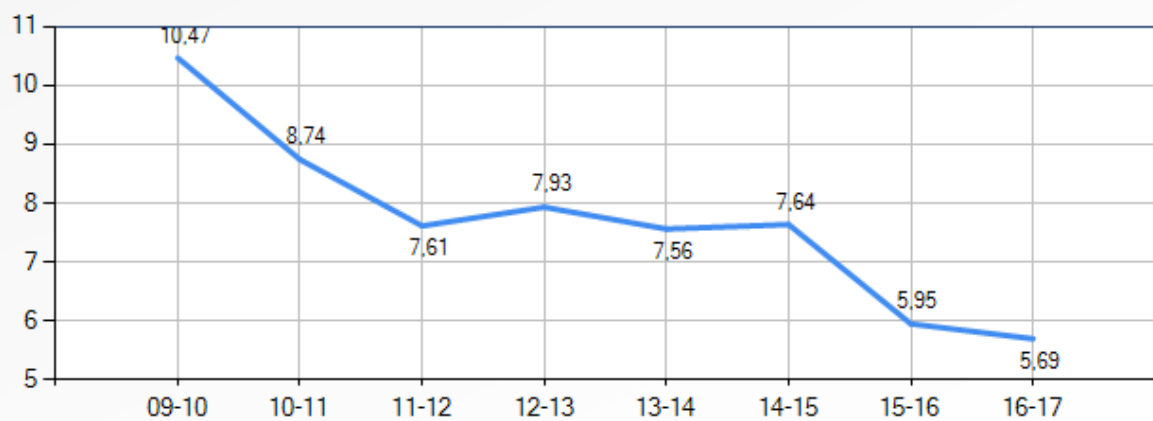
Andel elever med spesialundervisning kommunale og private

Nome kommune (17-18)

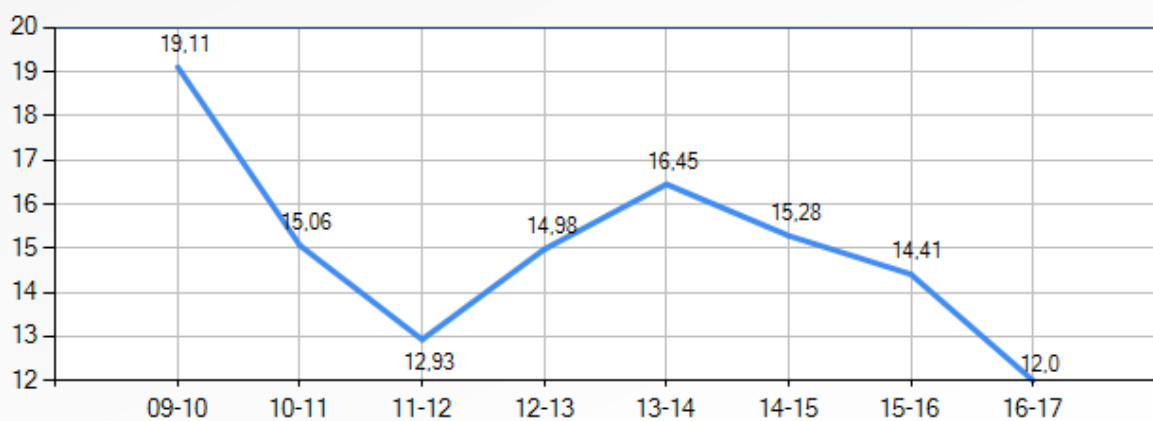
Andel elever 1.-4. årstrinn med spesialundervisning kommunale og private

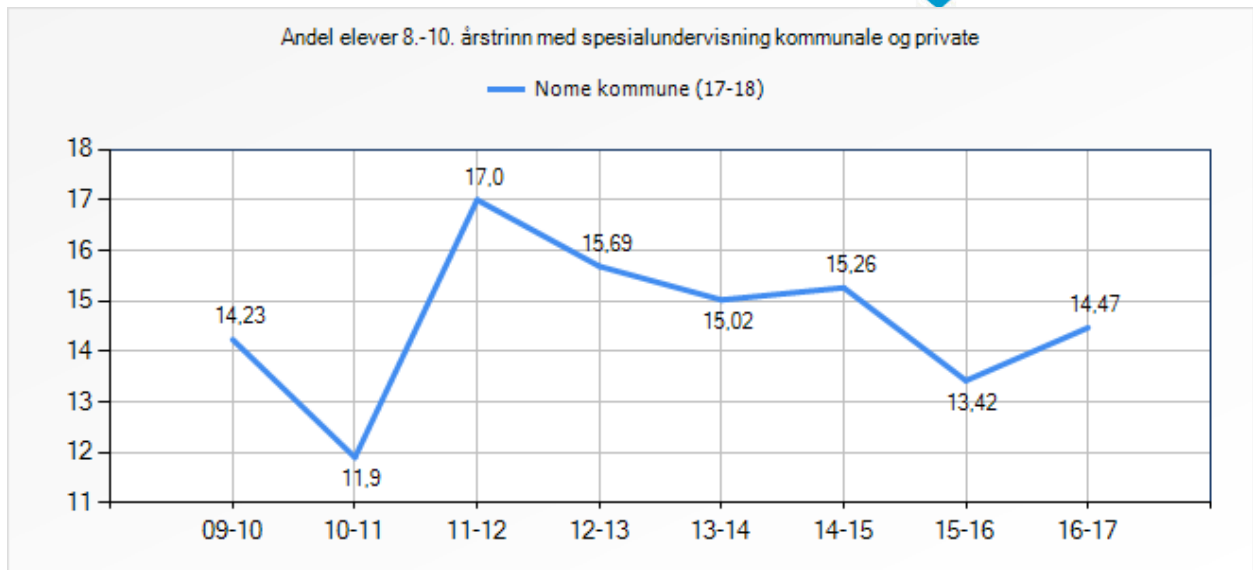
Nome kommune (17-18)

Andel elever 5.-7. årstrinn med spesialundervisning kommunale og private

Nome kommune (17-18)

Skoleeiers egenvurdering

Andelen elever med spesialundervisning i kommunal og privat skole 2017-18 var 9,5 %.

Av disse var andelen elever med spesialundervisning på 1.-4. årstrinn ca. 5 %, på 5.-7. årstrinn ca 9 % og 8.-10. trinn ca 13 %.

Det er ikke et mål i seg selv å ha lavest andel elever med spesialundervisning. Ifølge Peder Haug tyder forskningen på at en femtedel av elevene i skolen strever i så stor grad at de trenger ekstra oppfølging. Dette betyr at dersom omfanget av spesialundervisning går ned, må omfanget av tett oppfølging gå opp. Derfor bør omfanget av spesialundervisning vurderes opp mot lærertetthet og hvilke opplegg skolene har for tett oppfølging.

Det oppleves noe ulikt ved skolene i kommunen i forhold til å ha tilstrekkelig med timer for tett oppfølging av elevene. Skolene bruker i dag ekstra timer til å dele elevene i grupper for eksempel i fag som mat og helse, kunst og håndverk og valgfag på u-trinnet.

Det har vært nedgang i andelen enkeltvedtak i en periode ved skolene – både som følge av systematisk arbeid med egnet tilrettelegging i klassene, bruk av kompensatoriske tiltak og ressurser til generell styrking.

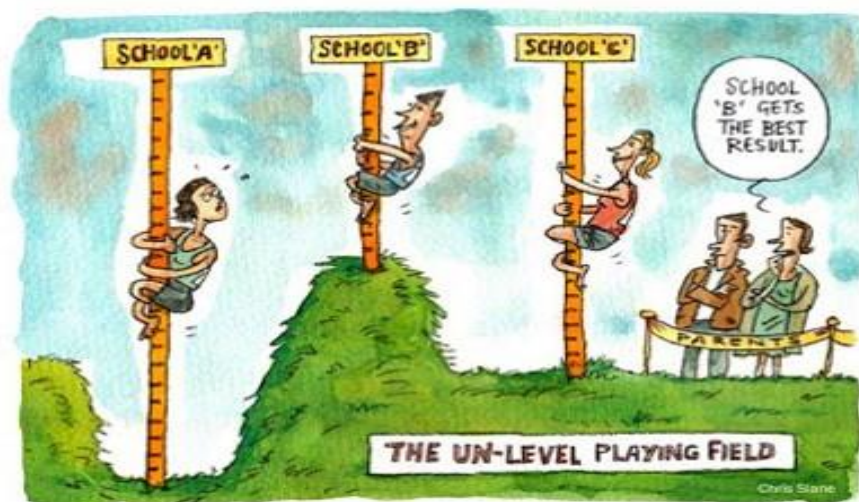
Skolene tildeles også ekstra timer i forhold til tidlig innsats på 1.-4.trinn. Disse timene brukes blant annet til å styrke i basisfagene, samt gi tilbud om intensive kurs for elever som henger etter faglig.

Selv om andelen vedtak om spesialundervisning reduseres opplever ikke skolene at ressurser til generell styrking frigjøres, men heller at de reduseres på bakgrunn av de siste årenes budsjettkutt.

Et urovekkende trekk er at det kan se ut som at antall henvisninger til PPT øker i tråd med færre timer til generell styrking.

Forutsetninger

Skolen mottar elevene på et visst nivå i deres faglige og sosiale utvikling. Dette utgjør elevenes forutsetninger, og kan anses som skolens input. Når elevene går ut av den samme skolen, anses deres nåværende nivå med hensyn til det faglige og sosiale som skolens output. Foreldrenes utdanningsnivå og nasjonale prøver 5.trinn kan fungere som input og output for småskoletrinnet. Nasjonale prøver 5. og 8.trinn kan fungere som input og output for mellomtrinnet. Nasjonale prøver 8.trinn og standpunktkarakterene kan fungere som input og output for ungdomstrinnet. Slike indikatorer kan gi nettopp det: en indikasjon på kvalitet.

Foreldrenes utdanningsnivå

Barn av foreldre med grunnskole som høyeste utdanning har i gjennomsnitt 12 grunnskolepoeng mindre enn barn av høyt utdannede foreldre. Hele 80 prosent av guttene på yrkesfag med lavt utdannende foreldre fullfører ikke videregående opplæring på normert tid. Det blir stadig flere studenter ved universiteter og høyskoler, men bare 40 prosent av studentene med lavt utdannede foreldre har fullført en grad etter ti år. Sosial bakgrunn utgjør store forskjeller i hvordan det går med oss i utdanningssystemet. Samtidig ser vi at det generelle utdanningsnivået i befolkningen stadig stiger.

For standpunktkarakterer utgjør sosial bakgrunn de største forskjellene i teoretiske fag som matematikk, naturfag og samfunnsfag. Resultater fra de nasjonale prøvene varierer også i stor grad etter sosial bakgrunn. Det gjennomføres årlig nasjonale prøver på 5., 8. og 9. trinn i lesing, regning og engelsk for å kartlegge om elevenes ferdigheter samsvarer med kompetansemålene i læreplanen. Elevene på 5. trinn blir plassert på en mestringsnivåskala med tre nivåer (der mestringsnivå 1 er lavest), mens prøvene på 8. og 9. trinn har fem mestringsnivåer. Resultater fra de nasjonale prøvene viser at jo høyere utdanning foreldrene har, desto større andel av barna skårer på høyeste mestringsnivå. For eksempel skårer nesten 33 prosent av femteklassinger med høyt utdannede foreldre på høyeste mestringsnivå i regning, mens andelen for elever med lavt

utdannede foreldre er 15 prosent. Det er også store forskjeller i lesing og engelsk etter sosial bakgrunn, og vi ser den samme tendensen for alle klassetrinnene som avlegger nasjonal prøve. Kilde: SSB: Sosial reproduksjon av utdanning?

Et godt hjem - skole samarbeid kjennetegnes av gjensidig respekt, tillit og åpenhet. Skolene i kommunen opplever foreldrene som en god ressurs i samarbeidet om elevenes faglige og sosiale utvikling, og formidler tydelig til elever og foreldre at det skal være lav terskel for å ta kontakt dersom det er noe som gjør at eleven ikke har et trygt og godt læringsmiljø.

Skolene i kommunen etterstreber å ha et godt samarbeid med foreldrene, ved å ha lav terskel for kontakt med hjemmet. Skolene jobber også med å involvere foreldre blant annet gjennom utviklingssamtaler der elevens faglige prestasjoner og sosiale utvikling blir formidlet og drøftet, og gi positive tilbakemeldinger for hvordan foreldre kan støtte egne barn i læringsarbeidet. Hver vår blir det innkalt til et første foreldremøte for nye 1.trinnselever. I dette møtet blir foreldrene informert om skolens rutiner og hvilke forventninger skolen har til foreldrene og omvendt.

Lekser blir gitt gjennom trening av kjent lærestoff, slik at foreldrene kan støtte elevene i leksearbeidet uansett nivå. Skolene har også tilbud om leksehjelp for 6.-10.trinn.

Holla 10-årige skole har de siste seks årene gjennomført fagkveld i lesing for 1. klasseforeldre.

Ved Lunde 10-årige skole inviteres foreldrene hver høst til foreldremøte der det i samarbeid mellom hjem og skole blir utarbeidet en plan for aktiviteter for å skape et godt klassemiljø.

Holla 10 årige skole mener de har en del å gå på når det kommer til involvering i foreldremøter, og planlegger derfor å prøve ut ulike temaer i foreldremøtene der det legges opp til større foreldreaktivitet og medvirkning.

Lærertetthet

Hva betyr lærertetthet for elevenes læring?

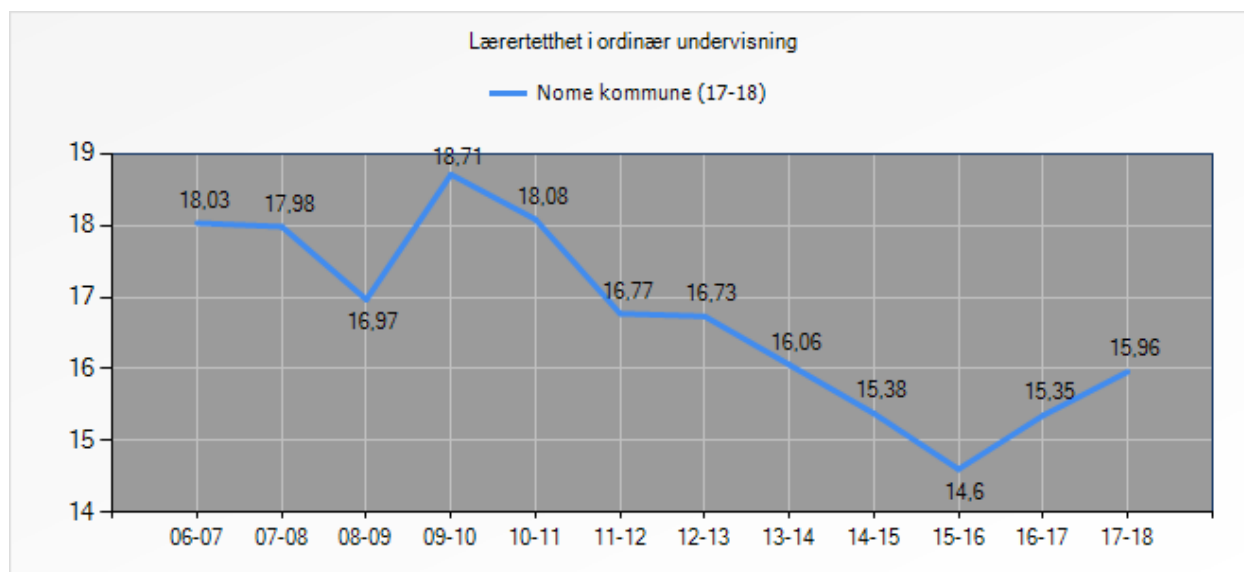
Det er forsket mye på effekter av klassestørrelse og lærertetthet, men effekten er ikke entydig (Leuven m.fl., 2008; Bonesrønning og Iversen 2008, 2010). Flere lærere og mindre klasser gir ikke nødvendigvis et bedre læringsutbytte for elevene. (Utdanningsdirektoratet – Forskning viser 02/2013 – Sprikende funn i forskning på lærertetthet). I de studiene som finner en positiv effekt av redusert klassestørrelse, er den ofte svak og blir knyttet til elevenes sosioøkonomiske bakgrunn, innvandrerbakgrunn/etnisk bakgrunn eller at elevene har faglig svake resultater. Lærerens erfaring kan også spille inn. Samtidig er det enkelte studier som viser at klassestørrelse kan ha en betydelig effekt, også på lang sikt (Chetty m.fl., 2011; Fredriksson m.fl., 2013).

Statistisk sentralbyrås rapport om tilskudd til økt lærertetthet viser at tilskuddet førte til økt lærertetthet ved skolene som fikk tilskuddet, men forskerne finner ingen effekt av dette på elevenes læringsutbytte (Kirkebøen m.fl., 2016). Mangelen på entydige funn betyr ikke at det ikke kan være en sammenheng mellom lærertetthet og elevenes læring. For eksempel kan lærertetthet ha ulik betydning for elever på ulike trinn..

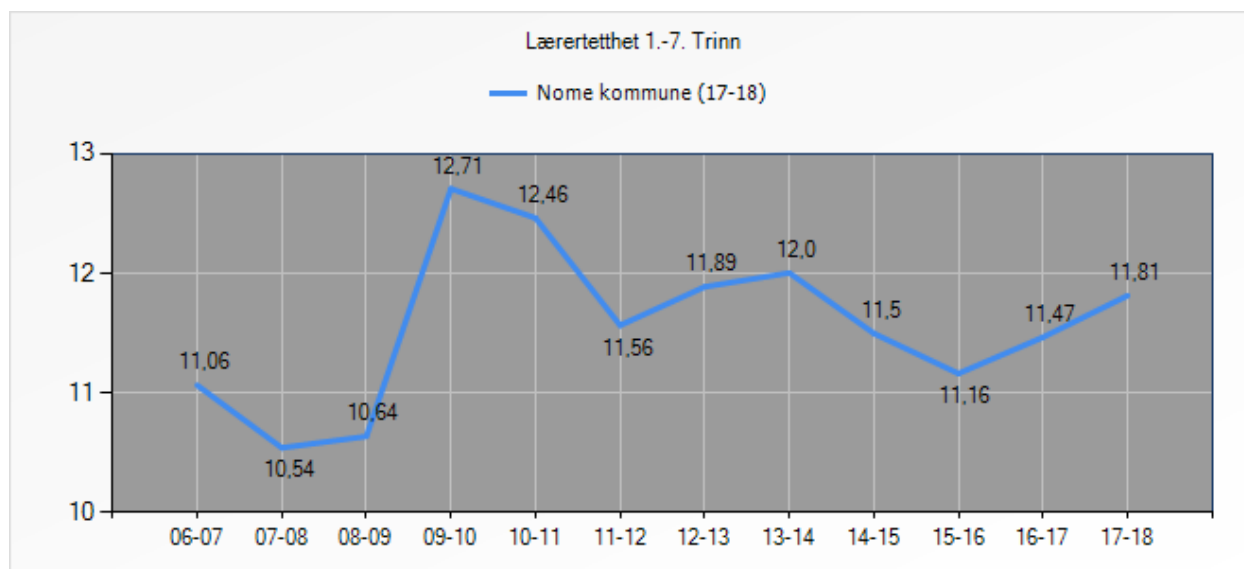
Beregning av indikatoren:

Lærertetthet i ordinær undervisning er totale elevtimer sett opp i mot totale lærertimer til ordinær undervisning, og derfor er tallet annerledes enn det som presenteres i skoleporten.

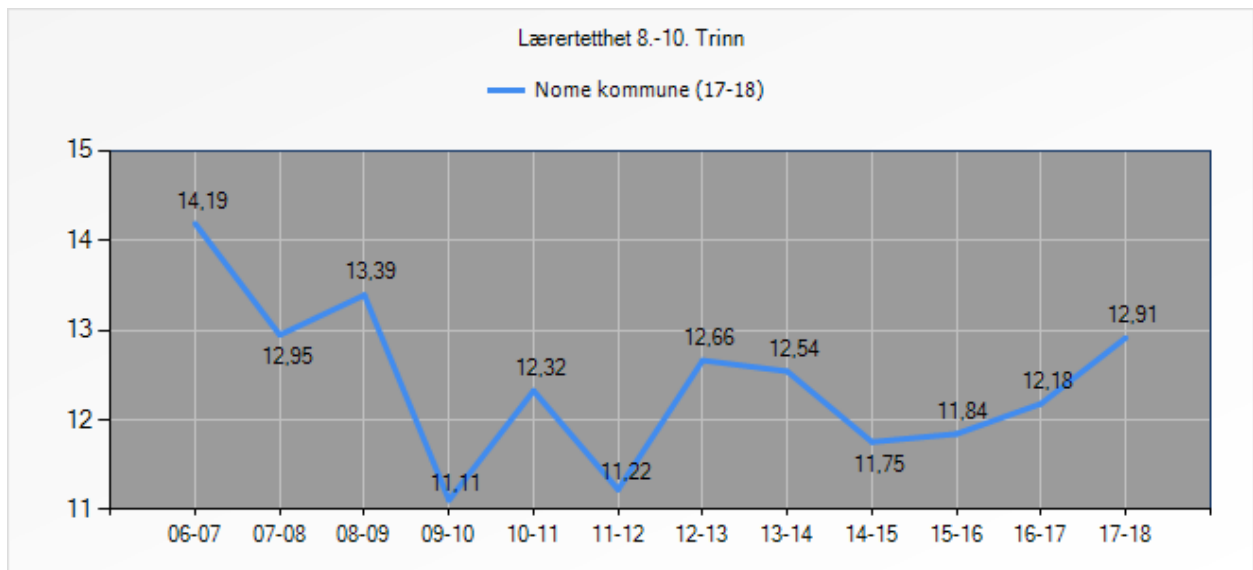
Lærertetthet i ordinær undervisning

Lærertetthet 1.-7. trinn

Lærertetthet 8.-10. trinn

Skoleeiers egenvurdering

Det er i dag relativt god lærertetthet ved både Holla og Lunde 10-årige skoler. Samtidig må det nevnes at de økonomiske rammene er redusert gjennom flere år, slik at handlingsrommet stadig blir snevret inn. Det har vært tatt gode grep ved skolene med å få ned spesialundervisningen, og da er det viktig at det ikke samtidig reduseres i timer til styrking. Et faresignal med for stramme budsjettammer, er at behovet for spesialundervisningen øker.

Holla 10-årige skole er mottaksskole for minoritetsspråklige elever, og omtrent 20 % av elevene ved skolen er minoritetsspråklige. Fere av elevene bor på Nome statlige mottak, og hvor flere er overflyttet fra nedlagte mottak. Dette skaper en del utfordringer for skolen med tanke på elever som har behov for tett oppfølging både faglig og sosialt.

Læringsmiljø

Elevundersøkelsen kartlegger elevenes opplevelse av hvordan de trives på skolen, deres motivasjon for å lære, hvordan de opplever lærernes faglige veiledning, hvor tilfredse de er med elevdemokratiet på skolen og med det fysiske læringsmiljøet. I tillegg svarer elevene på spørsmål om utbredelse av mobbing på skolen. Husk at forskjeller som er mindre enn 0.3 regnes som så små at vi skal være forsiktige med å tillegge de vekt. **Skala: 1-5.** Høy verdi betyr positivt resultat for alle indeksene unntatt mobbing. Når det gjelder mobbing, betyr lav verdi liten forekomst av mobbing.

Alle elever og lærlinger skal inkluderes og oppleve mestring. Skoleeiere og skoleledere er pålagt å gjennomføre Elevundersøkelsen for elever på 7. og 10. trinn. De fleste kommuner velger imidlertid å gjennomføre undersøkelsen også på 5, 6, 8 og 9.trinn, noe også skolene i kommunen velger å gjøre.

I tilstandsrapporten er disse læringsmiljøindekser obligatoriske:

- Støtte fra lærer
- Vurdering for læring
- Læringskultur
- Mestring
- Elevdemokrati og medvirkning
- Mobbing på skolen
- Andel elever som har opplevd mobbing 2-3 ganger i måneden eller oftere (prosent)

Hva fører til gode resultater?

Klasseledelse handler om lærernes evne til å skape et positivt klima, etablere arbeidsro og motivere til arbeidsinnsats. Det må være et asymmetrisk forhold mellom lærer og elev siden ledelse handler om samarbeid, blir lærerens relasjonelle kompetanse avgjørende. Internasjonal forskning viser at det er viktig at læreren har en tydelig struktur i undervisningsforløpet, med klart formulerte mål og forventninger til alle elevene tilpasset den enkeltes forutsetninger og behov. Det er også viktig at elevene får konstruktive tilbakemeldinger på sin faglige og sosiale utvikling, og er aktive i sitt eget læringsarbeid. Klasseledelse og vurderingsarbeid henger derfor nøye sammen.

På bakgrunn av en analyse av data fra Elevundersøkelsen, samt data fra VIGO, kan sammenhengen presenteres på følgende måte:

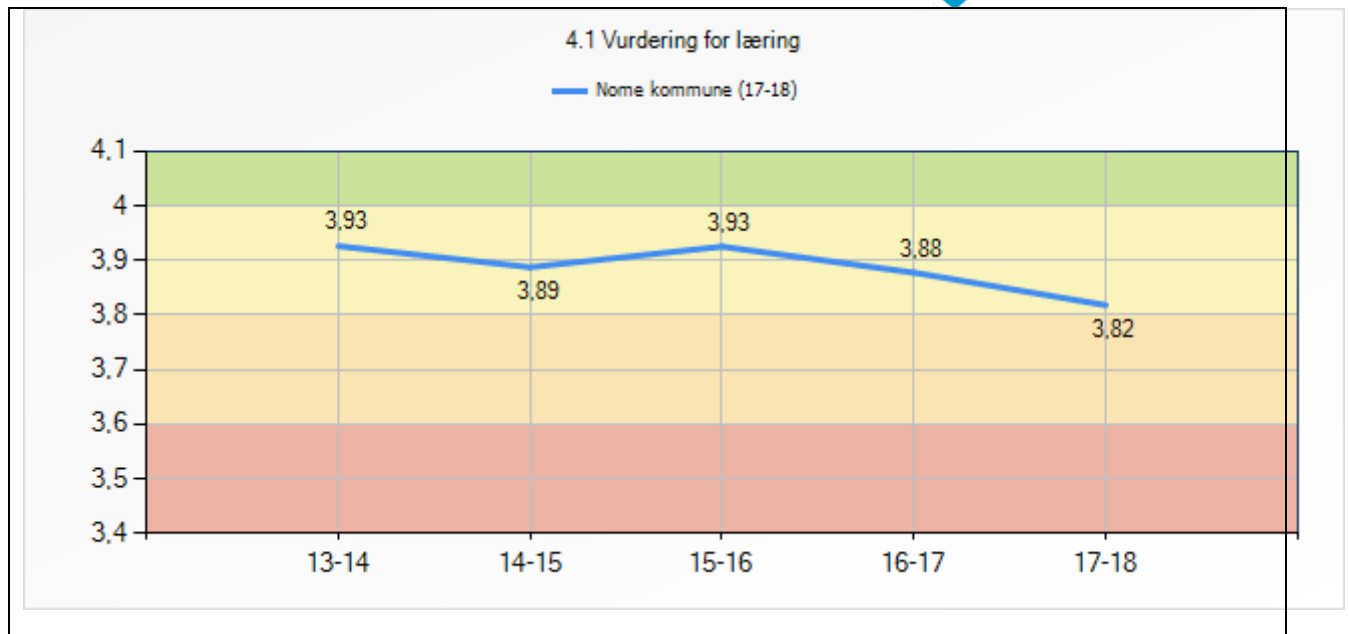
God vurderingspraksis og tydelig klasseledelse bidrar til høyere motivasjon og innsats, noe som igjen bidrar til at elevene mestrer mer. Da øker sannsynligheten for bedre faglige resultater, at flere fullfører og består videregående opplæring, samt at færre slutter.

Nasjonalt viser tallene at elevenes motivasjon for skolearbeid faller for hvert år, og særlig inn på ungdomstrinnet. Det samme gjelder for elevenes opplevelse av om de synes det er viktig å jobbe godt med skolearbeidet. Elevenes opplevelse av støtte fra lærerne faller også, men nivået er fortsatt ganske høyt gjennom ungdomstrinnet. Derimot faller elevenes opplevelse av å være involvert i vurderingsarbeidet mye.

Vurdering for læring

- 1) Planlegg for læring, ikke aktivitet
- 2) Bruk tydelige mål
- 3) Bruk kriterier som viser vei
- 4) Still spørsmål som fremmer refleksjon
- 5) Gi konstruktive tilbakemeldinger
- 6) Gi elevene mulighet til å få eierskap over egen læring
- 7) Aktiver elevene som læringsressurs for hverandre
- 8) Finn bevis på læring
- 9) Bruk bevisene til å tilpasse opplæringen
- 10) Involver hjemmet

Referanse: Trude Slemmen (2009)

Skoleeiers egenvurdering

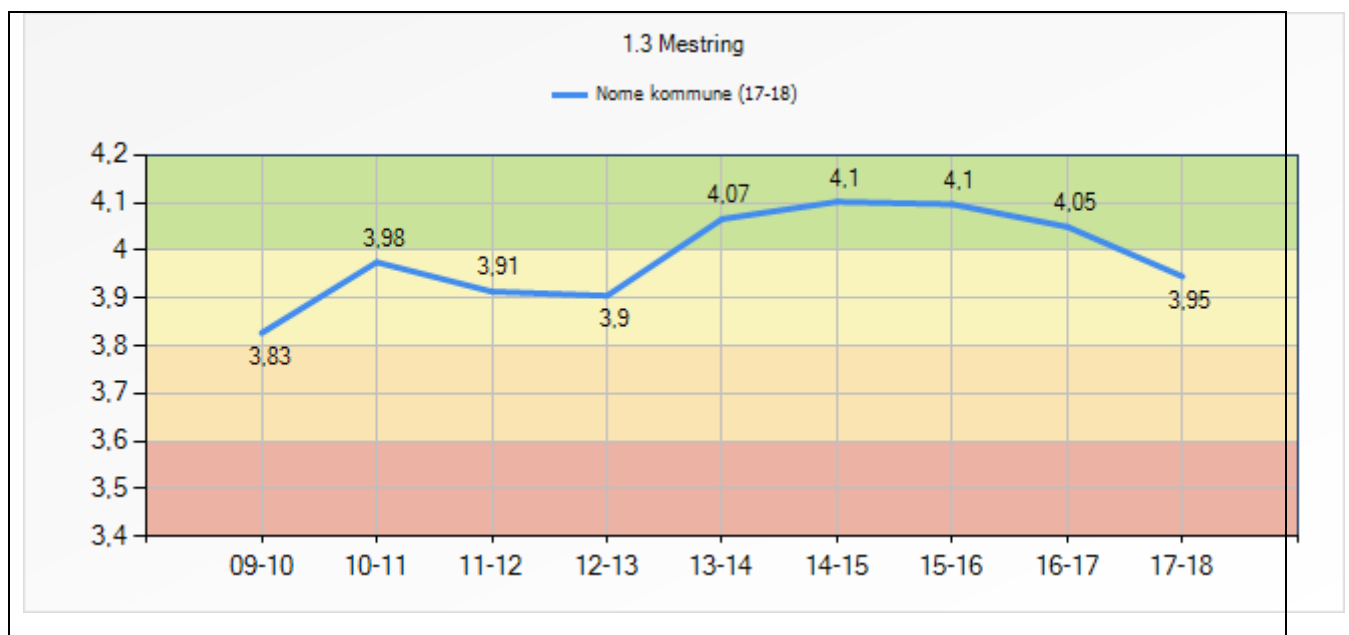
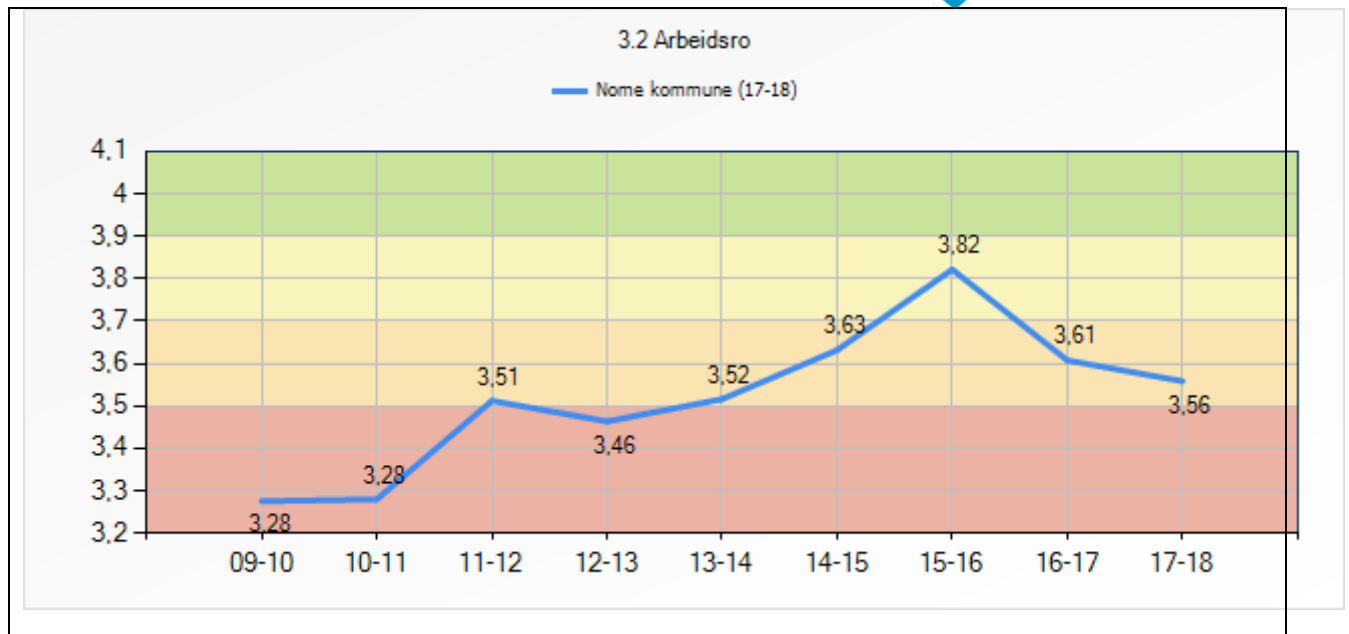
Vi finner det samme mønsteret på resultat på nasjonalt nivå, og trenden er at det resultatet på vurdering for læring er høyere på barnetrinnet enn på ungdomstrinnet.

Arbeidsro og mestring

Å lede en klasse innebærer å skape et miljø som støtter og legger til rette for faglig og sosial læring (*Evertson & Weinstein, 2006; Wubbels, 2011*). En god klasseleder utgjør en forskjell på elevenes læringsresultat (*Marzano, 2009*), og det er hva lærer gjør i klasserommet som utgjør denne forskjellen (*Hattie, 2009*). Som klasseleder påvirker lærer elevenes læringsutbytte og atferd direkte og indirekte via påvirkning av læringsmiljøet.

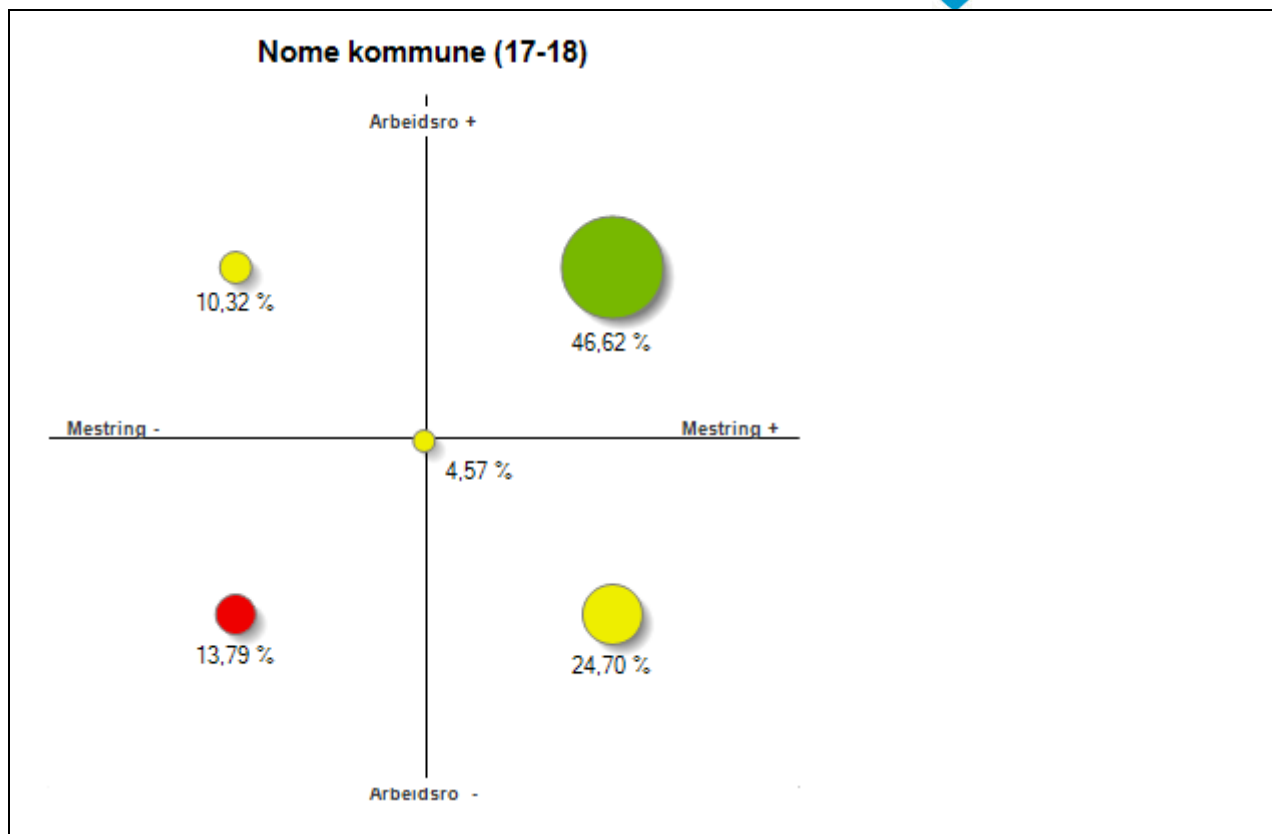
Klasseledelse skal videre realisere et sentralt pedagogisk paradoks: **Hvordan skal læreren lede eleven til å lede seg selv? Hvordan skal eleven gjennom medvirkning bidra til sin egen utvikling?**

Formålet med skolen er å utvikle frie demokratiske mennesker som kan være til gagn for både seg selv og andre. Men å kunne lede seg selv på sikt er kun mulig gjennom en ytre påvirkning eller gjennom en oppdragelse (*von Ottingen, 2003*).

Klasseledelse handler om lærernes evne til å skape et positivt klima, etablere arbeidsro og motivere til arbeidsinnsats. Opplever elevene både arbeidsro og mestring?

Her ser du hvordan svarfordelingen for elevene plasseres i en firefeltstabell, som består av forholdet mellom arbeidsro og mestring. Aksen som viser arbeidsro består av variabel 3.2. Arbeidsro, mens aksen som viser mestring består av variabel 1.3. Mestring.

Høy grad av arbeidsro, høy grad av mestring

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de både opplever arbeidsro og at de mestrer arbeidsoppgavene i fagene.

Mindre grad av arbeidsro, høy grad av mestring

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de opplever mindre grad av arbeidsro, samtidig som de mestrer arbeidsoppgavene i fagene. Spørsmålet er om disse elevene mestrer arbeidsoppgavene på tross av eller på grunn av at det er mindre arbeidsro

Midten

Her ser vi hvor mange elever som gjennom sine svar i elevundersøkelsen, plasseres ved origo. Denne elevgruppen kjennetegnes ved middels grad av arbeidsro og middels grad av mestring.

Høy grad av arbeidsro, mindre grad av mestring

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de opplever høy grad av arbeidsro, samtidig som de i mindre grad mestrer arbeidsoppgavene i fagene. Er lærerne for opptatt av at det skal være stille og for lite opptatt av at elevene faktisk mestrer arbeidsoppgavene?

Mindre grad av arbeidsro, mindre grad av mestring

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de verken opplever arbeidsro eller mestring. Dette er en elevgruppe som bør følges nøye. Kanskje det er de selv som bråker fordi de ikke opplever mestring?

Skoleeiers egenvurdering

For at elever skal oppleve arbeidsro og mestring, har Lunde 10-årige skole gjennom flere år jobbet systematisk og grundig med klasseledelse. Som et resultat fra deltakelsen i den nasjonale satsningen «Ungdomstrinn i utvikling», ble det utarbeidet felles struktur, både organisatorisk og pedagogisk, sett i sammenheng med relasjonsledelse som den enkelte ansatte er forpliktet til å jobbe med.

Primært gjelder det å se den enkeltes behov og kunne «treffe» elevene der de er. Dette er viktig i hele grunnskoleløpet. Barn og ungdom har det i seg at de vil få til ting, både faglig og sosialt, men hvis de ikke lykkes så kan det fort føre både elev og lærer inn i en negativ spiral. God læringsledelse og en felles forståelse for hvordan møte elever som strever, er viktige faktorer i denne sammenheng. Kort sagt: konsistente voksne med kapasitet - positivt elevsyn, god utdanning, god erfaring, høy motivasjon og høy grad av gode og inkluderende verdier.

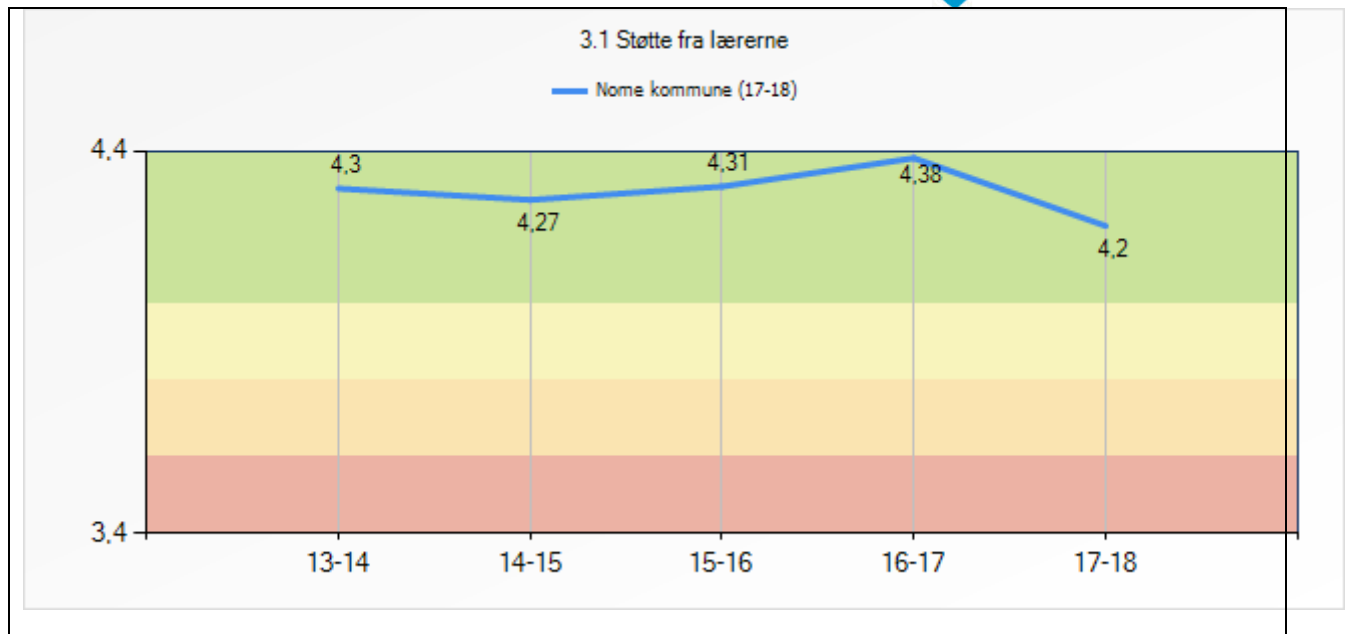
Det er verd å merke seg at Holla 10-årige skole fremdeles er i prosess med å bli en 1-10 skole med felles verdisett og kultur. Dette er utfordrende, men gir også muligheter til å fokusere på fellesskap i holdningsskapende arbeid, rutiner og konsistens.

Støtte fra lærerne og faglige utfordringer

Jeg, læreren, kan min matte og norsk, men jeg vet at for å få deg med, må jeg bry meg om deg. Du som lærte deg å gå, snakke, leke, kanskje sykle, spille fotball, gå på ski og mye annet før du begynte på skolen, deg skal jeg se, hjelpe, støtte slik at du fortsatt lærer deg mye av det du trenger for å bli et gagns og godt menneske. Sammen skal vi, du og jeg, gå i lære, hver skoletime, hver skoledag. Slik håper jeg at du opplever at skolen er til for deg i ditt liv, og at det ikke er du - med ditt liv - som er til for skolen.

(Andreas Stien-Leenderts, lærer og forfatter av innlegget "Det letes etter skolens kvalitet på feil sted". Dagbladet 12.05.15)

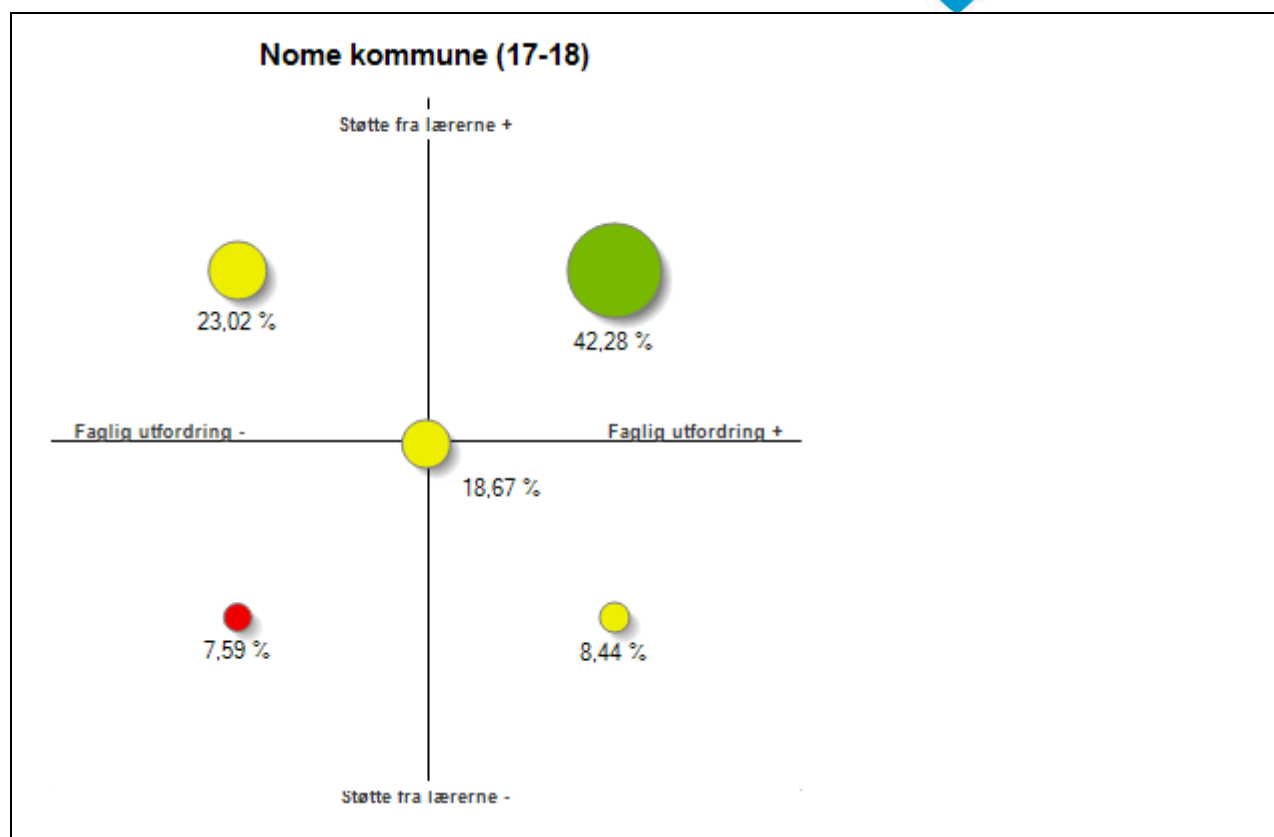
Relasjonen mellom lærer og elev har i følge Hattie en effektstørrelse på 0.72, og er også en viktig brikke som må være på plass for at forholdene for læring skal være optimale (Hattie, 2009).

Her ser du hvordan svarfordelingen for elevene plasseres i en firefeltstabell, som består av forholdet mellom krav og støtte. Aksen som viser krav består av variabel 1.4. Faglig utfordring, mens aksen som viser grad av støtte består av variabel 3.1. Støtte fra lærerne.

Skolen møter et stadig større mangfold av elever og foresatte. Alle elever og lærlinger har krav på tilpasset og differensiert opplæring ut fra deres egne forutsetninger og behov. En skole basert på likeverd forutsetter at alle elever og lærlinger får de samme muligheter til å utvikle seg. *Kilde: Kunnskapsløftet.*

Analysen nedenfor kan derfor hjelpe oss til å stille spørsmål om hvorvidt elevene opplever tilpasset opplæring.

Mye støtte fra lærerne, nok faglige utfordringer

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de både får mye støtte fra lærerne og nok faglige utfordringer i de ulike fagene. Vi forventer at elever med denne svarprofilen i større grad opplever at opplæringen er tilpasset deres læreforutsetninger.

Mindre støtte fra lærerne, nok faglige utfordringer

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de får mindre støtte fra lærerne, men nok faglige utfordringer i de ulike fagene. Vi forventer at elever med denne svarprofilen i større grad kan oppleve at kravene blir for store, sett opp mot den støtten de får.

Midten

Her ser vi hvor mange elever som gjennom sine svar i elevundersøkelsen, plasseres ved origo. Denne elevgruppen kjennetegnes ved at de får middels støtte og noen faglige utfordringer.

Mye støtte fra lærerne, færre faglige utfordringer

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de får mye støtte fra lærerne, men færre faglige utfordringer i de ulike fagene. Elever med denne svarprofilen opplever mye støtte, men kanskje for få krav?

Mindre støtte fra lærerne, færre faglige utfordringer

I denne kvadranten ser vi andelen elever som gjennom sine svar i elevundersøkelsen oppgir at de verken får spesielt mye støtte fra lærerne, eller faglige utfordringer. Elever med denne svarprofilen føler seg kanskje oversett?

Skoleeiers egenvurdering

Det har vært jobbet grundig gjennom flere år på Lunde 10-årige skole med relasjonskompetanse.

Begge skolene deltar i satsningen «Vurdering for læring», der elevmedvirkning og personalets profesjonsutvikling er viktige områder. Skolene etterstreber å tilpasse opplæringen, slik at alle elever opplever mestring og motivasjon. I dette ligger det at elevene får nok og passe utfordringer.

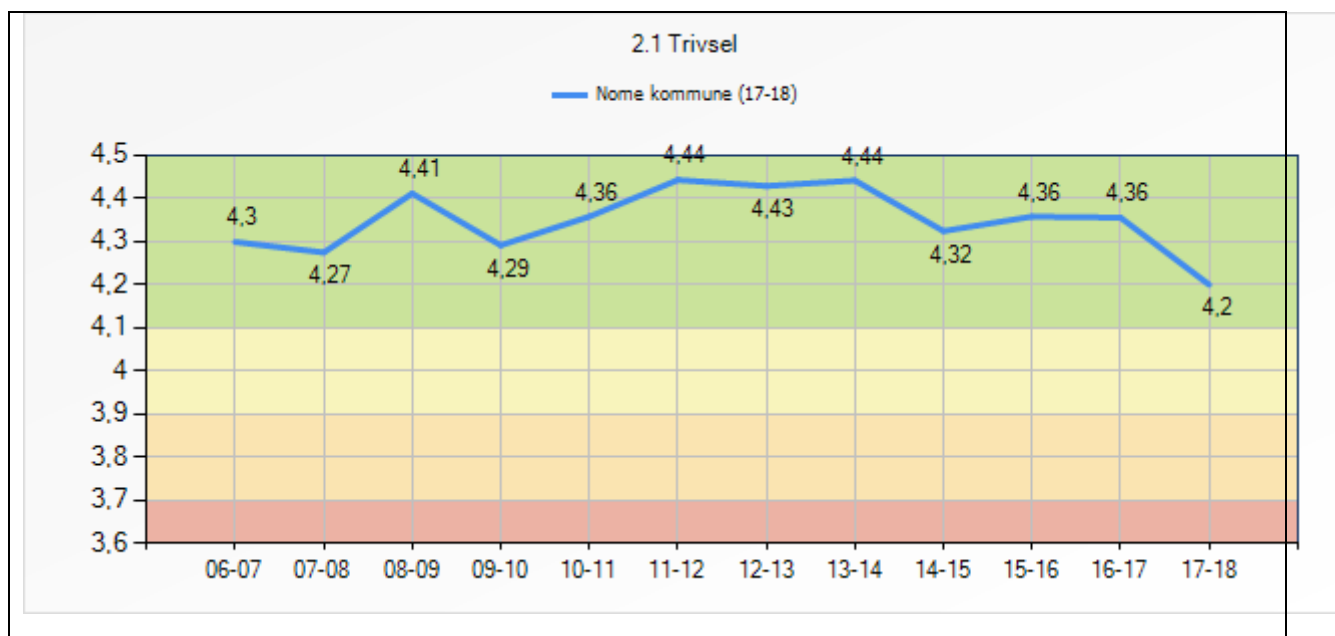
Holla 10-årige skole opplever å ha et forbedringspotensiale ved å sikre undervisning som i langt større grad enn nå er praktisk, relevant og variert, spesielt på de høyere trinnene – da dette er like viktig for mange elever på ungdomstrinnet som på barnetrinnet.

Trivsel og motivasjon

At elevene trives på skolen er et viktig mål i seg selv, og alle elever i norsk skole har en individuell rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring (kapittel 9A i Opplæringsloven).

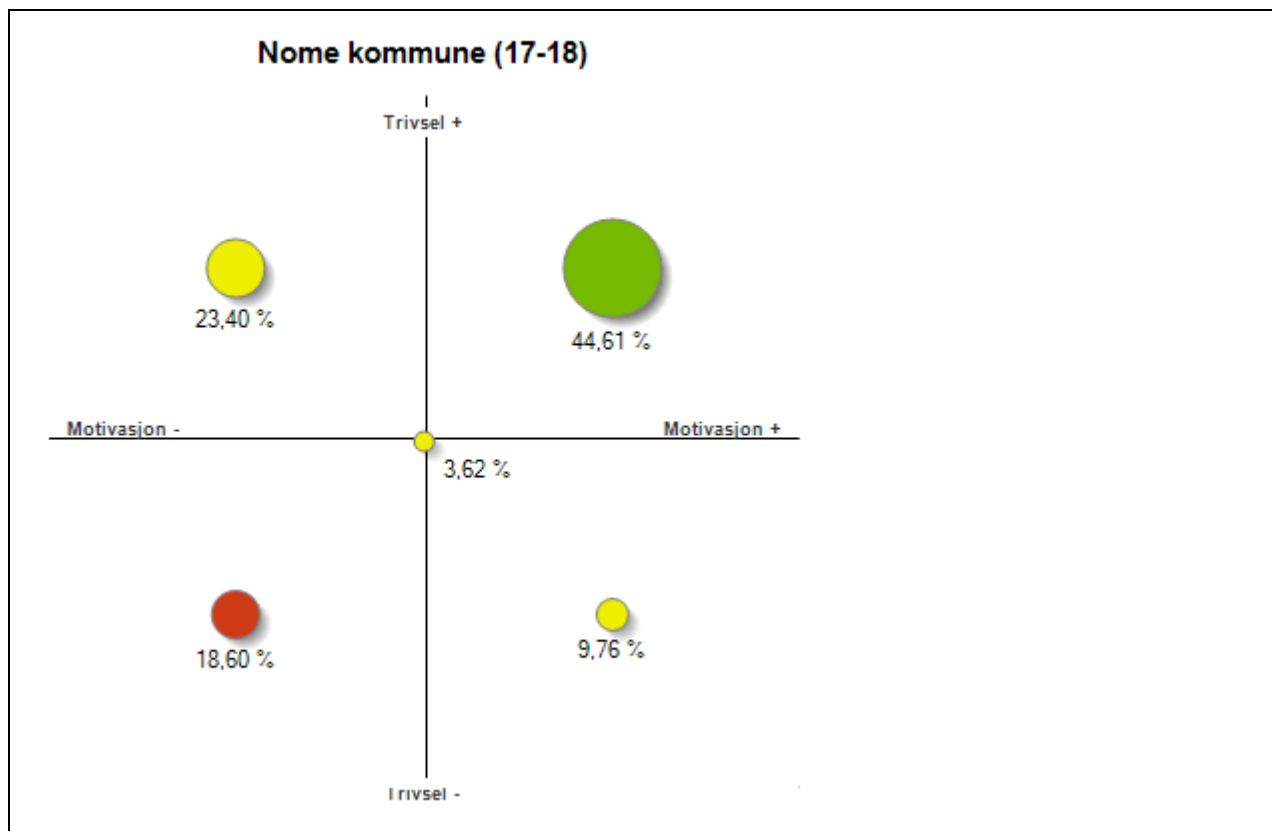
Forskning viser positive sammenhenger mellom trivsel, helse og læring, og skolens arbeid med å utvikle et godt og inkluderende læringsmiljø hvor elevene trives, er positivt for elevenes sosiale og personlige utvikling. Det vil også fremme gode undervisningsforhold og faglig læring.

Kilde: Utdanningsdirektoratet.

Den første PISA-undersøkelsen viste at norske 15-åringer hadde en relativt lav innsats og utholdenhet i et internasjonalt perspektiv, kombinert med at elevene ble stilt minst krav til av sine lærere når en sammenlignet med andre nordiske land. Samtidig viste det seg at det norske gjennomsnittet lå klart over gjennomsnittet for OECD-landene når det gjaldt trivsel på skolen. Dette ble i rapporten fra Differensieringsprosjektet ansett som et tegn på en ettergivenhetskultur i skolen, som bidrar til å senke kvalitetskravene (Dale/Wærness 2003).

Analysen av sammenheng mellom trivsel og motivasjon nedenfor kan brukes til å stille spørsmål om hvorvidt det eksisterer en ettergivenhetskultur. Selv om mye har forandret seg i skolen siden den første PISA-undersøkelsen, er motivasjonsutfordringen fortsatt til stede (se f.eks Meld. St. 22 (2010-2011) Motivasjon – Mestring – Muligheter). Elevenes motivasjon har en tendens til å falle gjennom hele grunnskolen.

Høy trivsel, høy motivasjon

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at både trivselen og motivasjonen er høy. Teoretisk forventer vi at elever med denne svarprofilen virkelig ønsker å arbeide med skolefagene, samt at de viser vilje og evne til å opprette og vedlikeholde et arbeidsfellesskap der elevene fungerer godt sammen med hverandre.

Lavere trivsel, høy motivasjon

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at trivselen ikke er så høy, samtidig som at motivasjonen er høy. Teoretisk forventer vi at elever med denne svarprofilen også virkelig ønsker å arbeide med skolefagene, men de er ikke i like stor grad inkludert i et arbeidsfellesskap. Dette trenger ikke bety at de ikke ønsker å være inkludert. Det kan også bety at de opplever at de er ekskludert.

Midten

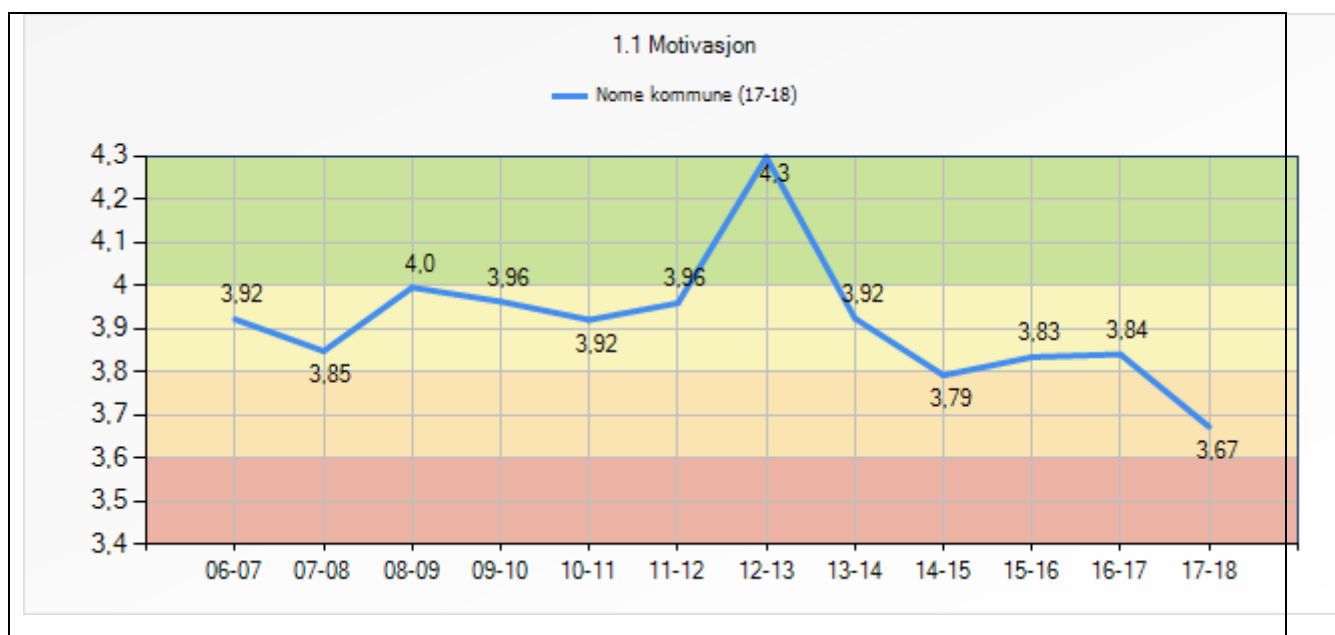
Her ser vi hvor mange elever som gjennom sine svar i elevundersøkelsen, plasseres ved origo. Denne elevgruppen kjennetegnes ved at de er middels motiverte og synes miljøet er middels godt.

Høy trivsel, lavere motivasjon

I denne kvadranten ser vi andelen elever som oppgir at de trives godt på skolen, samtidig som at motivasjonen ikke er så høy. Teoretisk forventer vi at det er viktig for elever med denne svarprofilen å være inkludert i et sosialt fellesskap, der de kan vise seg frem for sine medelever. Det er ikke nødvendigvis et arbeidsfellesskap der en hjelper hverandre med skolearbeid som er det sentrale. Skolen blir et sted å være, ikke et sted å lære.

Lavere trivsel, lavere motivasjon

I denne kvadranten ser vi andelen elever som gjennom sine svar i elevundersøkelsen oppgir at verken trivselen eller motivasjonen er så høy. Teoretisk kan vi forvente at noen av disse elevene har opplevd mange nederlag i skolesammenheng. Når målene mister verdi for elevene, vil de heller ikke anstrenge seg for å nå dem, og noen opplever heller ikke at lav måloppnåelse er forbundet med nederlag. Ofte kan slike elever fremstå som likegyldige og noen av dem har høyt fravær. Det er nærliggende å tro at mange elever med denne svarprofilen står i fare for å mangle karakterer i enkeltfag, hvis de ikke får tett oppfølging.

Skoleeiers egenvurdering

Det er viktig å både trives og være motivert på skolen. Voksne som unge blir motiverte av å mestre. Ved å tilrettelegge aktiviteter for å fremme læring i skolen innebærer å legge til rette for mestring hos alle elever. Å ikke oppleve mestring vil kunne føre til lav motivasjon, som igjen vil påvirke trivsel.

Læreren må derfor ha tydelige og positive forventninger til elevenes faglige og sosiale utvikling.

Mobbing

	Nome kommune (17-18)
2.5 Mobbing blant elever	4,66
2.6 Digital mobbing	4,85
2.7 Mobbing fra voksne	4,88

Barn som opplever manglende tilhørighet og trivsel på skolen, og som opplever å bli krenket eller mobbet, er i risiko for å utvikle langvarige psykiske helseplager og har også høyere forekomst av somatiske plager. Nyere forskning viser også at barn som blir betegnet som «mobbere», står i like stor fare for å utvikle de samme helseplagene. Et godt psykososialt miljø og et godt læringsmiljø forebygger mobbing. En forutsetning for å kunne skape et godt miljø er planmessig forebyggende arbeid.

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. For å sikre elevene denne retten, har skolen en aktivitetsplikt etter oppl. § 9 A-4. Formålet med denne aktivitetsplikten er å sikre at skolene handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen.

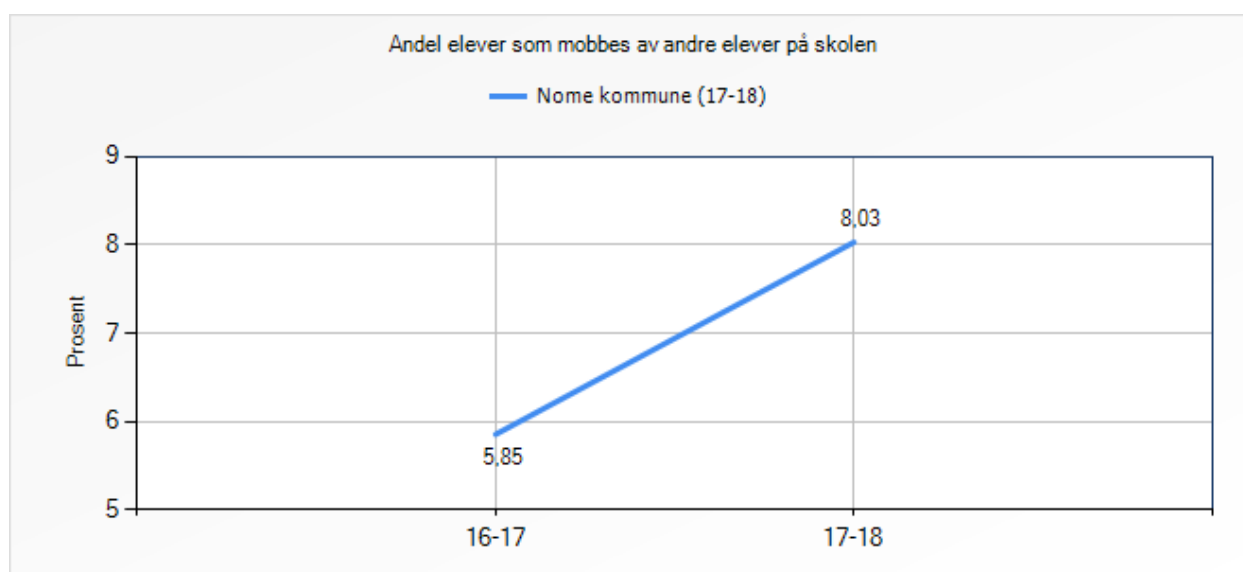
Skolens aktivitetsplikt er delt i fem handlingsplikter. Alle som arbeider på skolen har plikt til å *følge med, gripe inn og varsle* hvis de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolen har plikt til å *undersøke og sette inn egnede tiltak* som sørger for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Analyser av elevundersøkelsen viser at skoler som strever mye med mobbing har lavere læringsresultater. Høsten 2016 er spørsmålene om mobbing revidert. Derfor har vi mindre historikk, men spørsmålene er i følge utdanningsdirektoratet så mye bedre egnet til å analysere mobbing at det er verdt kostnaden i tapt historikk.

Grafen nedenfor tabellen viser andel elever som mobbes der kategoriene 2 eller 3 ganger i måneden, omtrent 1 gang i uken og flere ganger i uken er sammenslått.

	Ikke i det hele tatt	En sjelden gang	2 eller 3 ganger i måneden	Omtrent 1 gang i uken	Flere ganger i uken	Snitt
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen de siste månedene?	79,27%	12,69%	4,15%	2,33%	1,55%	4,66

Andel elever som mobbes av andre elever på skolen

Skoleeiers egen vurdering

Når det gjelder andelen elever som sier de blir mobbet av andre elever på skolen 2 eller 3 ganger i måneden eller oftere, viser resultatene relativt høy svarprosent på følgende underpunkter når det gjelder spørsmålet:

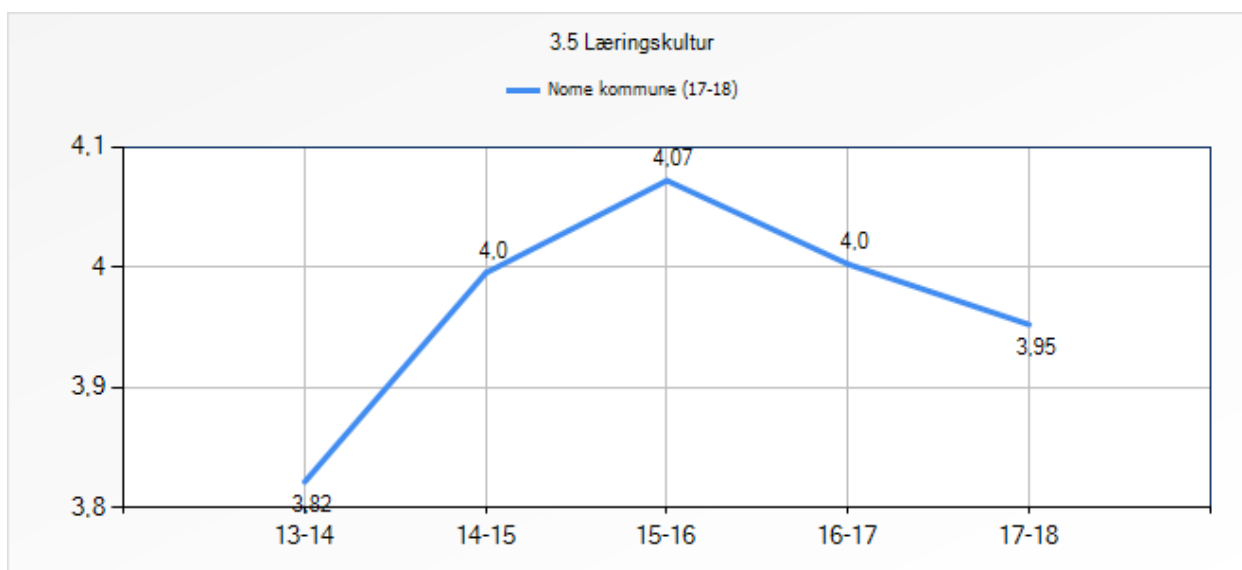
Er du blitt mobbet av andre elever på skolen på en eller flere av disse måtene?

- Det å bli kalt stygge ting og ertet på en sårende måte
- Å bli holdt utenfor og baksnakket
- Å bli slått, dyttet eller holdt fast

Det har fra 2017 vært jobbet aktivt i skolene når det gjelder endring av kap. 9A i opplæringsloven, og aktivitetsplikten er godt kjent blant våre ansatte. Vi har oppdaterte planer for hvordan vi skal reagere på mobbing, og oppfyller dokumentasjonskravene i henhold til opplæringsloven.

Læringskultur

Indeksen viser om elevene opplever at skolearbeidet er viktig for klassen, om det er arbeidsro og hvorvidt elevene opplever at det er rom for å gjøre feil i læringsarbeidet.

Skoleeiers egenvurdering

Læringssituasjoner der elevene ikke er redde for å gjøre feil kjennetegnes ved at elevene opplever å bli respektert, medregnet og verdsatt, og at de får den faglige hjelp og støtte de har behov for. Det er skolens ansvar å sørge for at elevene er trygge på skolen. Elevene må oppleve tillit til den voksne, slik at han/hun ikke føler sin integritet bli satt i forlegenhet. Læreren må jobbe systematisk og kontinuerlig for å få til et godt og trygt klassemiljø, der det er lov å gjøre feil.

Det må være et godt skolemiljø med voksne som har overskudd, fokus på mestring og som får elevene til å oppleve trygghet, tillit og tilhørighet både faglig og sosialt

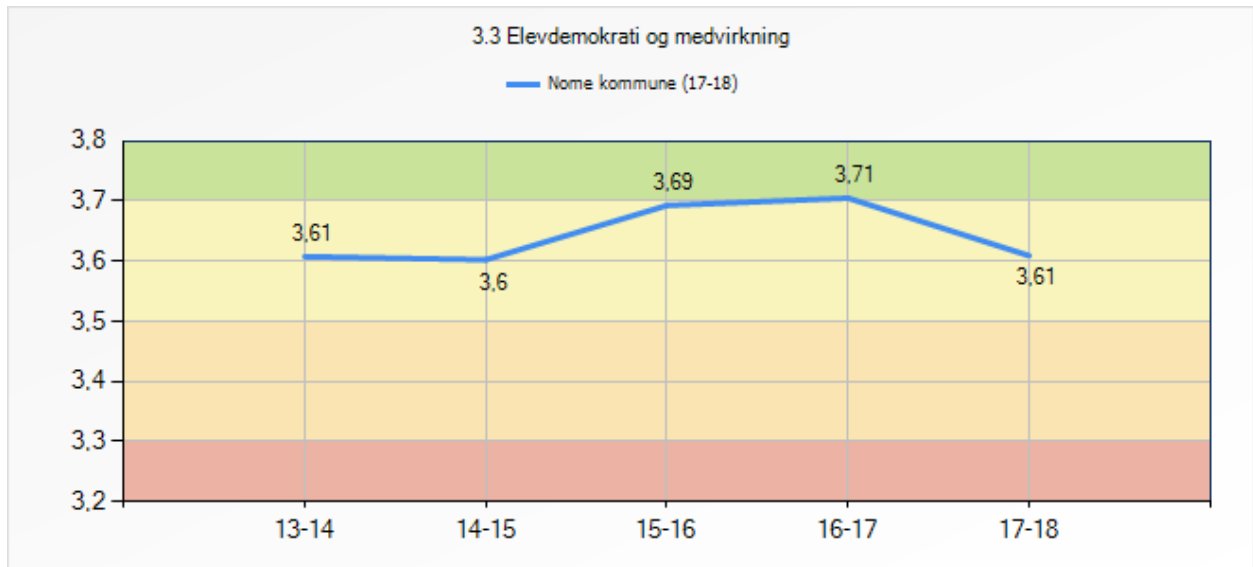
Pål Roland sier følgende: «Det er lærerens ansvar å lage et godt klima i klassen.»

Elevdemokrati og medvirkning

Indeksen viser elevenes opplevelse av hvorvidt det er mulig å medvirke i arbeidet med fagene, og om de får være med og avgjøre klasseregler og delta i elevrådsarbeid.

Et demokratisk samfunn forutsetter at innbyggerne slutter opp om grunnleggende verdier, og at de deltar aktivt i samfunnslivet. For de fleste nordmenn er det første møte med demokratiet når de velger tillitsvalgte i elevrådet for første gang.

Ifølge opplæringsloven § 11-2 skal det for hver grunnskole for årstrinnene 5-7 og 8-10 være et elevråd med representanter for elevene. Elevrådet skal blant annet jobbe med læringsmiljø, arbeidsforhold og velferdsinteressene til elevene.

Skoleeiers egenvurdering

Fylkesmannen hadde i 2017 tilsyn i kommunen på elevmedvirkning i elevråd, samarbeidsutvalg og skolemiljøutvalg. Som et resultat av tilsynet ble allerede eksisterende rutiner tydeliggjort, samt utarbeidet nye rutiner og planer, for å etterkomme krav etter tilsynet.

Læringsresultater

Nasjonale prøver i lesing

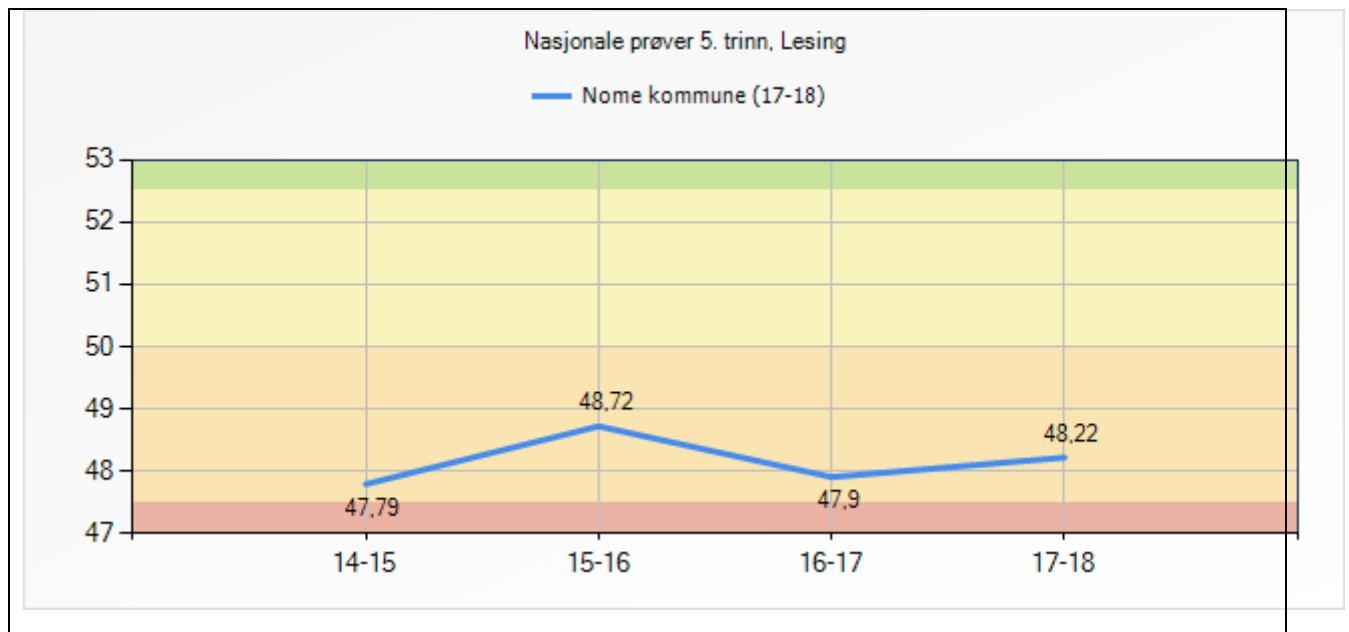
Nasjonale prøver er en del av nasjonalt kvalitetsvurderingssystem (NKVS). NKVS skal bidra til kvalitetsutvikling på alle nivåer i grunnopplæringen, med henblikk på tilpasset opplæring og økt læringsutbytte for den enkelte elev. I tillegg skal det danne grunnlag for lokalt vurderings- og utviklingsarbeid gjennom skoleeiers og skoleleders tilrettelegging for vurderinger og oppfølging av resultater.

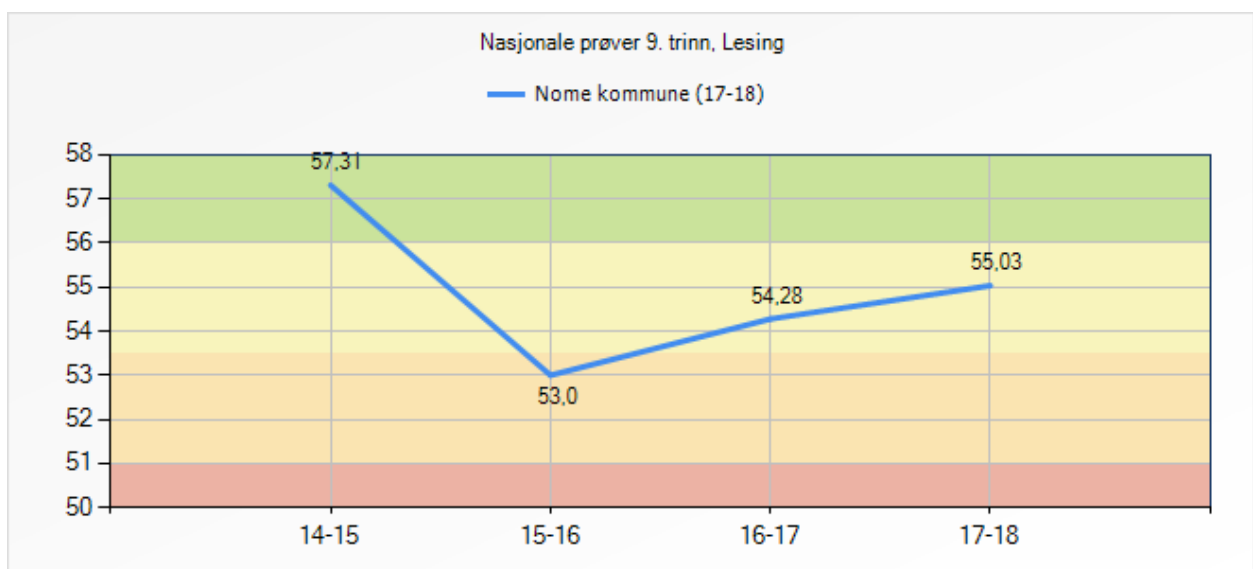
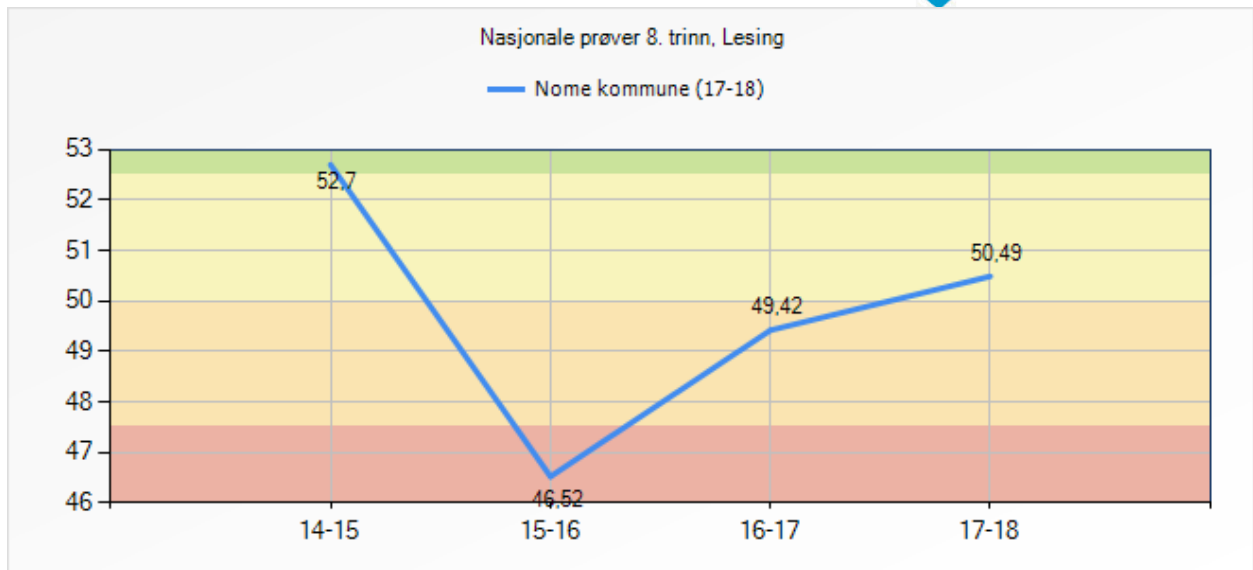
Nasjonale prøver i lesing skal kartlegge i hvilken grad ferdighetene til elevene er i samsvar med målene for lesing som grunnleggende ferdighet, slik den er integrert i kompetansemål i læreplaner for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i lesing ikke er en prøve i norskfaget.

De nasjonale prøvene i lesing omfatter tre aspekter ved lesing. Elevene viser at de kan:

1. finne informasjon
2. forstå og tolke
3. reflektere over og vurdere form og innhold i teksten

NB! Nasjonale prøver i lesing ble digitale først høsten 2016. Det betyr at det er 16/17 (fjorårets) og 17/18 (årets) som kan sammenlignes direkte. Resultater fra før høsten 2016 kan ikke sammenlignes med senere prøveresultater når det gjelder snittverdiene.

Nasjonale prøver i regning

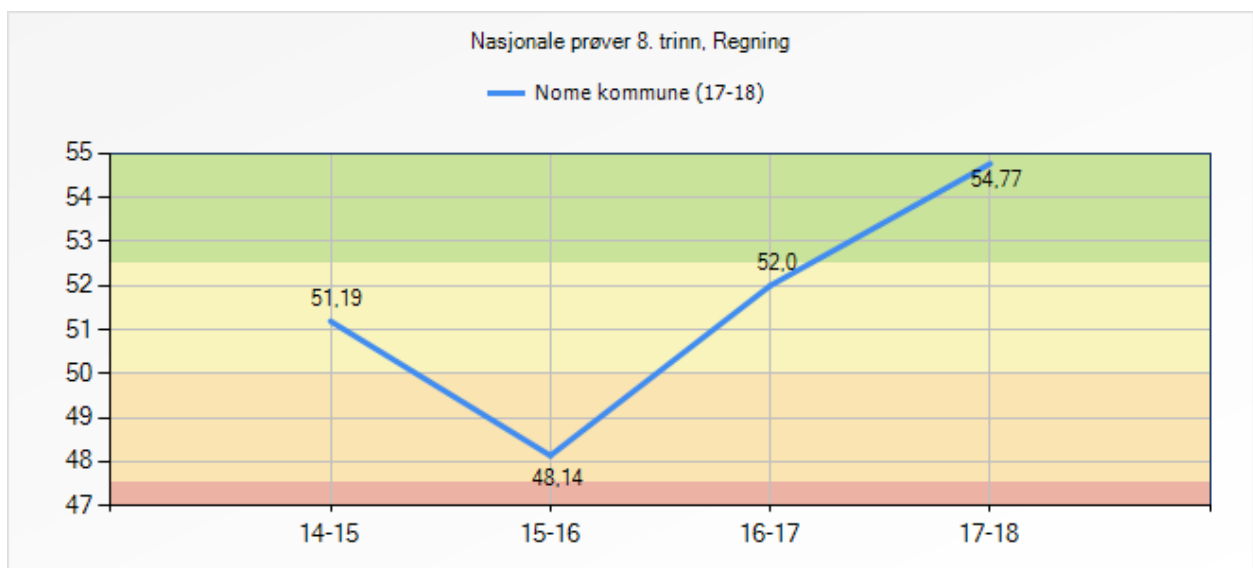
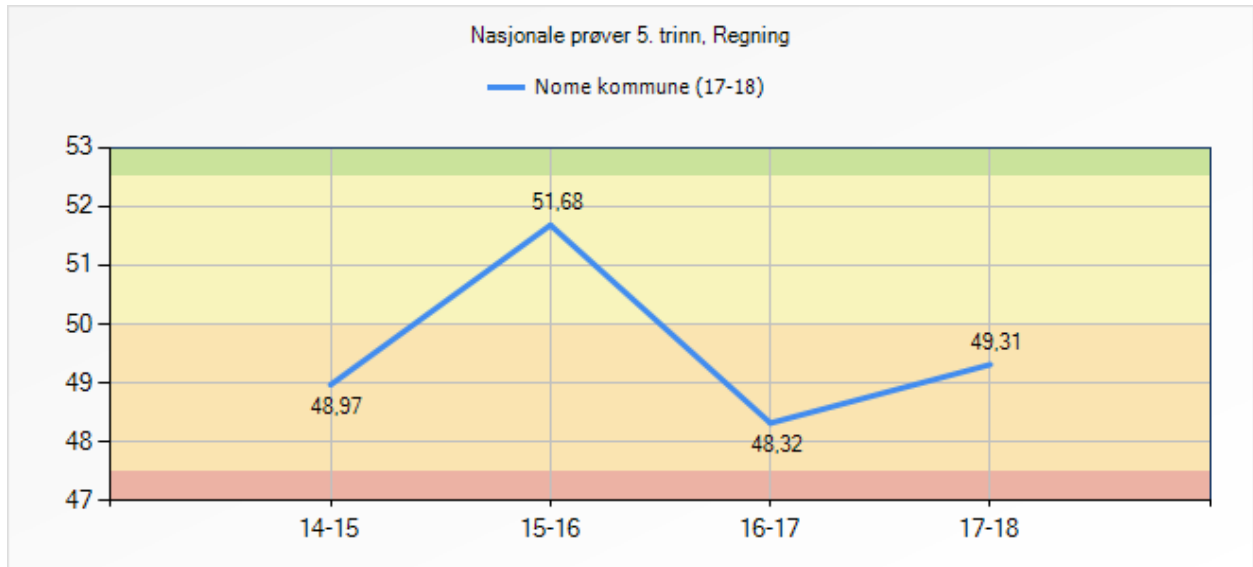
Nasjonale prøver i regning skal kartlegge i hvilken grad ferdighetene til elevene er i samsvar med mål for regning som grunnleggende ferdighet, slik den er integrert i kompetansemålene i læreplanen for fag i LK06. Dette innebærer at nasjonale prøver i regning ikke er en prøve i matematikk som fag.

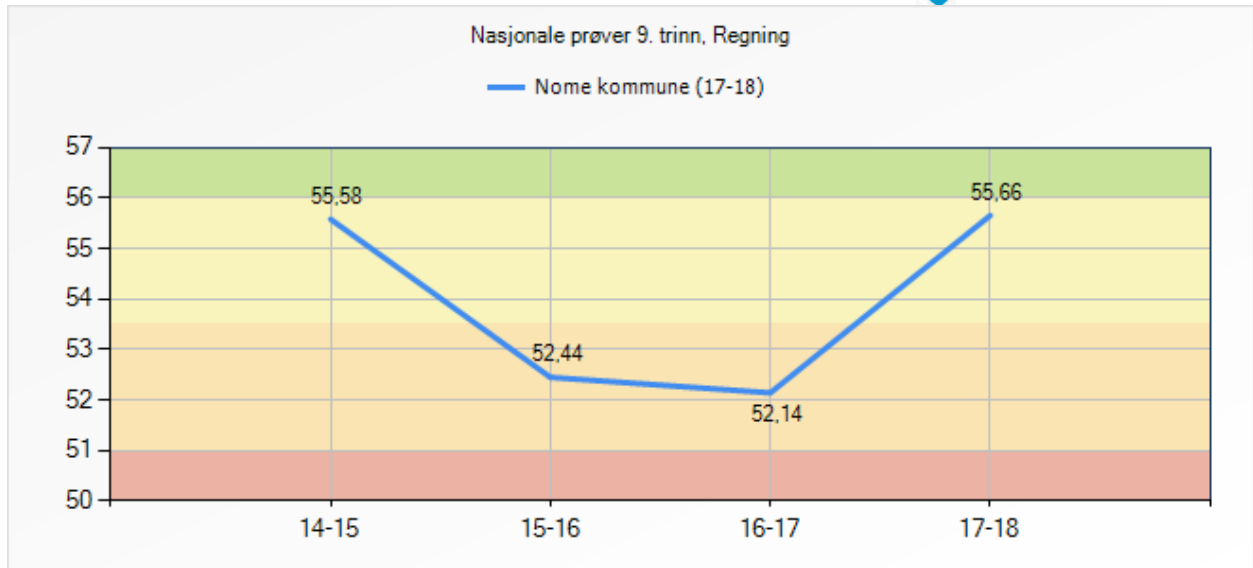
De nasjonale prøvene i regning dekker tre innholdsområder:

- tall
- måling
- statistikk

Prøvene i regning tar utgangspunkt i hvordan elevene bruker regning i ulike faglige og dagligdagse sammenhenger. Dette innebærer at elevene forstår hvordan de:

- kan løse en gitt utfordring
- kan løse problemet ved hjelp av regneoperasjoner
- kan vurdere om svarene er rimelige
- kan ha effektive strategier for enkel tallregning

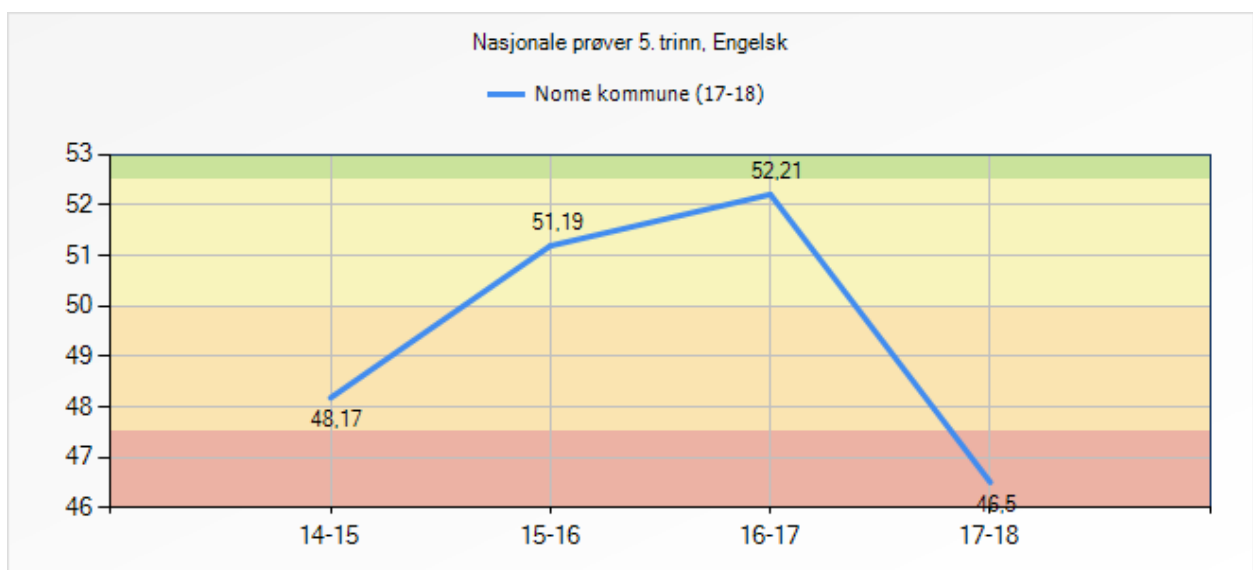

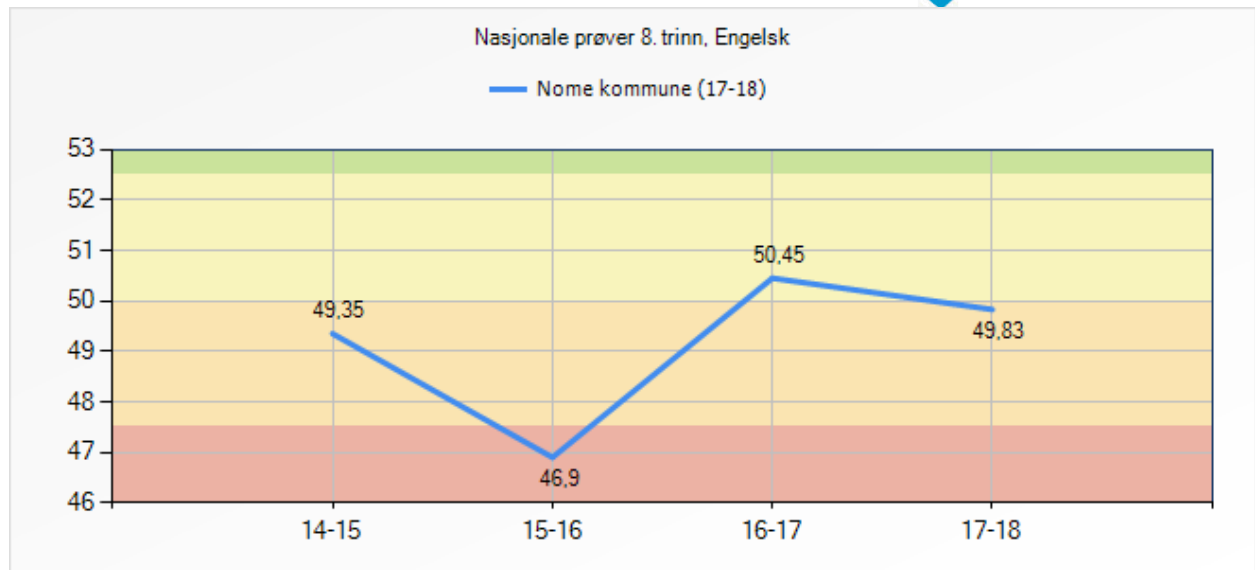
Nasjonale prøver i engelsk

Engelsk er ikke en del av de grunnleggende ferdighetene som er integrert i kompetansemål for læreplanene i alle fag i LK06. Prøvene tar utgangspunkt i kompetansemål i ett fag – engelsk.

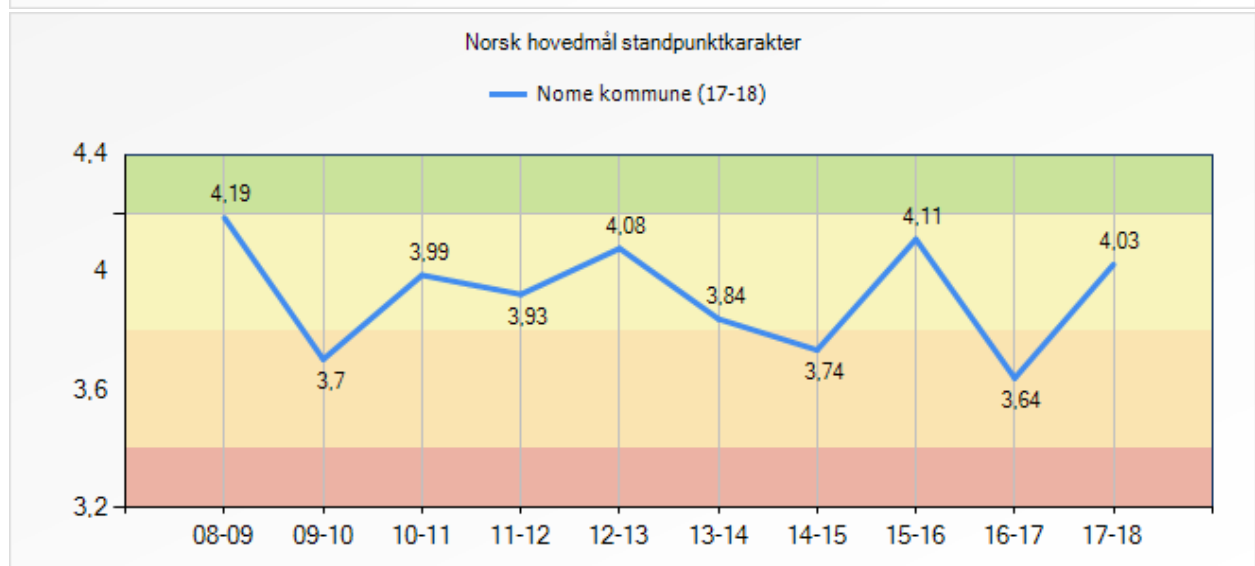
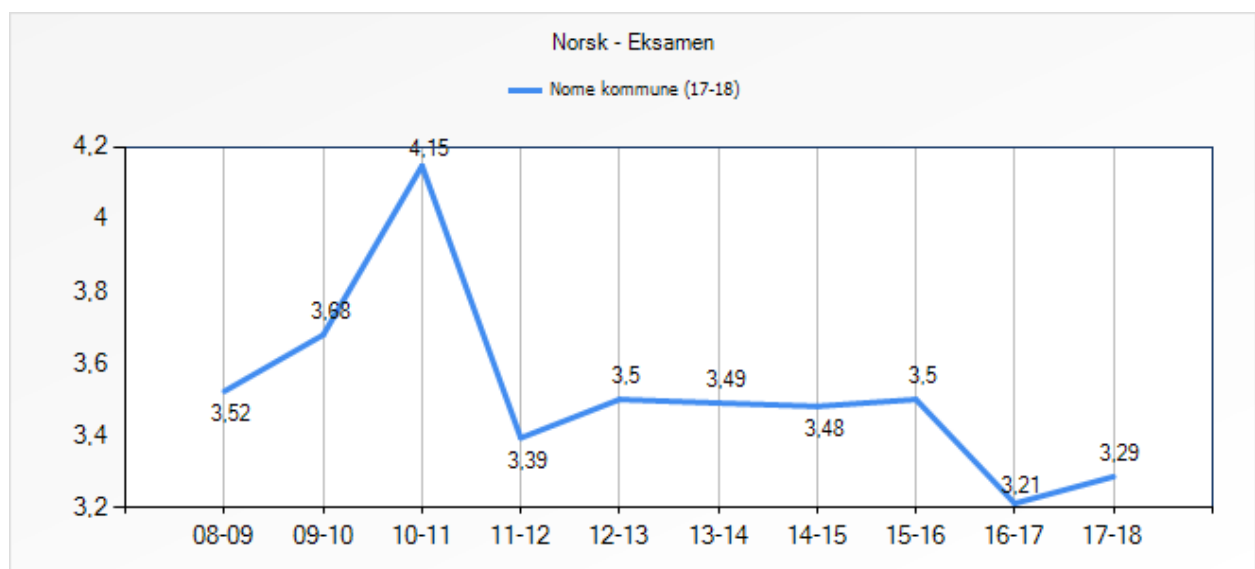
Opgavene (på 5. steget) er knyttet til disse ferdighetene:

- finne informasjon
- forstå hovedinnholdet i enkle tekster
- forstå vanlige ord og uttrykk knyttet til dagligliv og fritid
- forstå ord og uttrykk ut i fra sammenhengen de brukes i
- bruke vanlige grammatiske strukturer, småord og enkle setningsmønstre

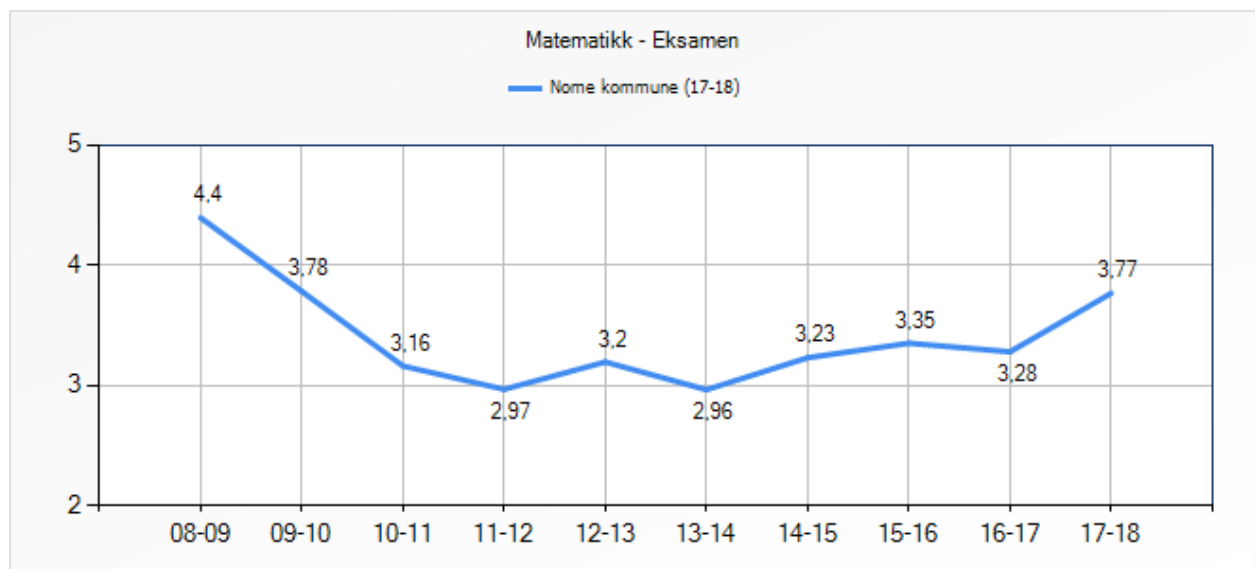
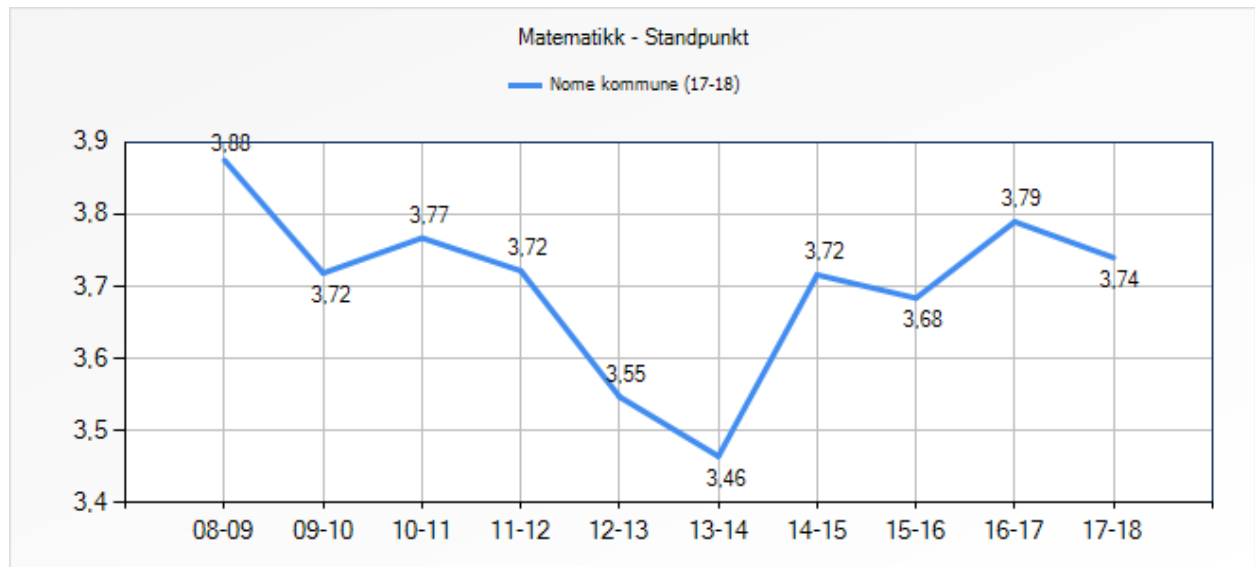

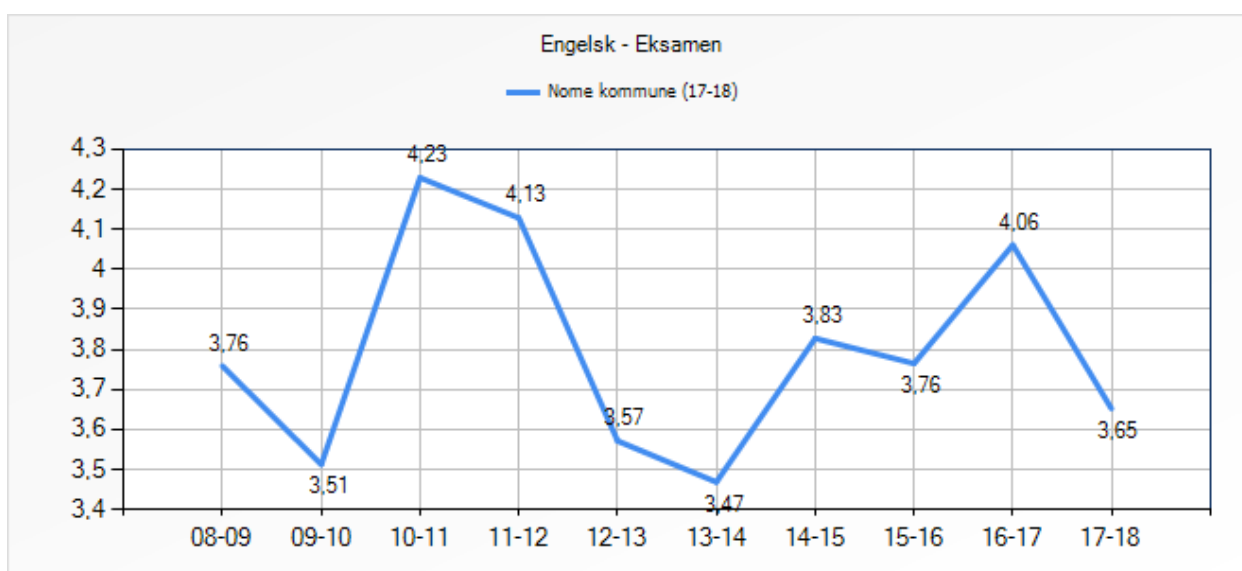
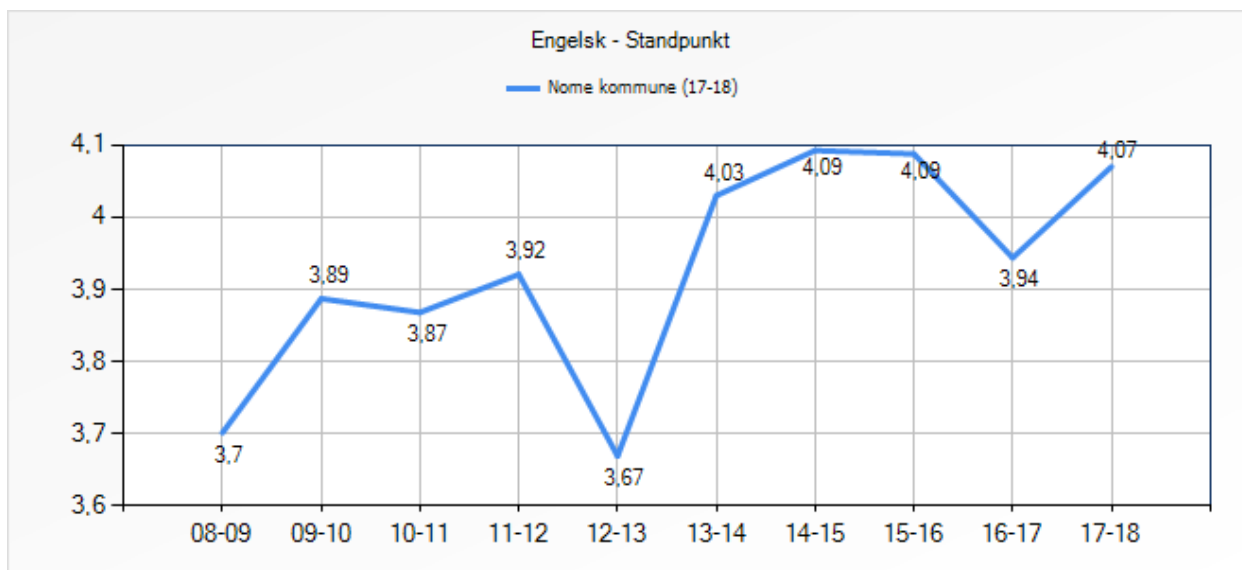
Eksamen og standpunkt karakterer i norsk

Eksamen og standpunktkarakterer i matematikk

Eksamen og standpunktkarakterer i engelsk

Skoleeiers egenvurdering

På nasjonale prøver i lesing på 5.trinn i 2017 ligger Lunde 10-årige skole noe under snittet i Telemark, mens resultatet i lesing på 8. og 9.trinn ligger over snittet i Telemark. Dette har vært en tendens gjennom flere år. Det betyr at elevene fra 5. til 8. og 9.trinn gjennom de fleste år har hatt en positiv utvikling i lesing.

Holla 10-årige skole skårer noe lavt på elevenes leseferdigheter på barnetrinnet, og ser behovet for å iverksette tiltak rundt lesing som grunnleggende ferdighet. På ungdomstrinnet er resultatene på lesing mer stabile.

Det jobbes systematisk i skolene med kartlegging av leseferdighet fra 1.-10.trinn, blant annet med Carlsten - tester to ganger pr. år på utvalgte trinn. Hver vår gjennomføres også

Utdanningsdirektoratets (Udir) kartleggingsprøver i lesing. Videre blir elever i faresonen kartlagt med LOGOS for å avdekke lesevaner (dysleksi).

På nasjonale prøver i regning på 5. 8. og 9. trinn ligger Lunde 10-årige skole over snittet i Telemark.

Holla 10-årige skole har jobbet systematisk med regning som grunnleggende ferdighet over flere år, og har gode resultater på nasjonale prøver.

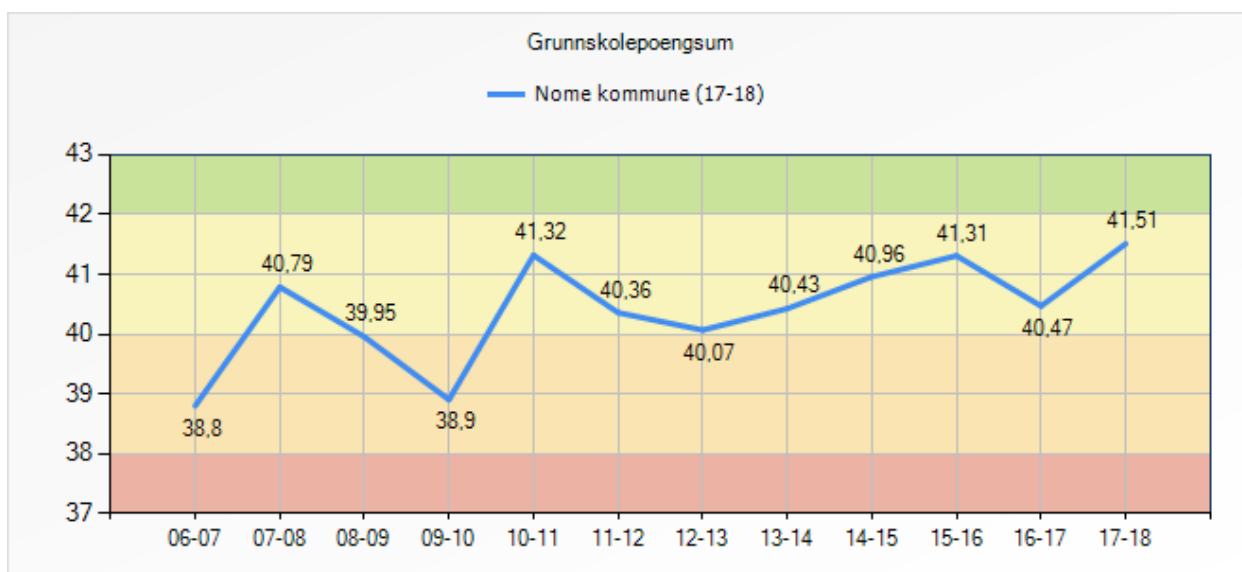
På nasjonale prøver i engelsk på 5.trinn i 2017 ligger Lunde 10-årige skole en del under snittet i Telemark, mens resultatene er noe over snittet i Telemark på 8. trinn.

Resultatene på nasjonale prøver i engelsk har gått noe ned på ungdomstrinnet på Holla 10-årige skole, mens eksamenskarakterer i muntlig engelsk har gått noe opp over tid.

Skolene gjennomfører også Udir sine kartleggingsprøver i regning og engelsk på de trinnene de er åpnet for. I tillegg jobbes det godt med resultatene gjennom analyseverktøyet i nasjonale prøver

Grunnskolepoeng

Grunnskolepoengsummen har stor betydning for, og sterk sammenheng med gjennomføring av videregående skole. Andelen som fullfører og består innen fem år er høyere blant elever som tar studieforbereende utdanningsprogram, enn blant elever som tar yrkesfaglige utdanningsprogram. Dersom man tar høyde for antall grunnskolepoeng elevene har med seg inn i videregående opplæring, er det like stor andel som fullfører og består blant elever i yrkesfaglige utdanningsprogram, som blant elever i studieforbereende utdanningsprogram.

Det er sammenheng mellom resultatene på nasjonale prøver i lesing på 5. trinn og grunnskolepoeng etter avsluttet 10. trinn. Det er en forskjell på 14 grunnskolepoeng mellom de 10 prosent av elevene som presterte lavest og de 10 prosent som presterte høyest på nasjonale prøver i lesing på 5. trinn. Dette gjelder både gutter og jenter.

Kilde: Utdanningsspeilet, hentet fra SSB.

Gjennomføring av videregående skole

NB! Det er viktig å være oppmerksom på at data for gjennomføring ikke er endelige før det har gått fem år. Det vil si at vi må gå fem år tilbake i tid for å se reelle gjennomføringstall.

Grafene nedenfor viser gjennomføringen av vg1, vg2 og vg3. Vertikalaksen viser gjennomføring i prosent, og horisontalaksen markerer hvilke avgangskull fra ungdomskolen vi ser gjennomføringen for.

For eksempel: gjennomføringsprosenten for 09-10 i tabellen "fullført og bestått vg1" betyr at x % av elevkullet som gikk ut av ungdomsskolen i 09-10 har bestått vg1.

Her telles alle elever, uavhengig av om de har gått på offentlige eller private videregående skoler.

Direkte overgang til videregående gir lavest frafall

Andel elever som startet vg1 direkte fra ungdomsskolen

Det er markant forskjell i gjennomføringsgrad i videregående opplæring mellom de som starter studieforberevende utdanningsprogram det året de fyller 16 år og elever som starter når de er 17 år eller eldre. For elever som startet på grunnkurs det året de fylte 16 år har 84 prosent studiekompetanse etter fem år innen de studieforberevende utdanningsprogram, mens for de som startet det året de fylte 17 år har bare 41 prosent oppnådd studiekompetanse innen samme periode. *Kilde: SSB*

